

mladine

[V žarišču]

Program EU
na področju
mladine po
letu 2013

[Intervju]

»Mladi potrebujemo
samostojen in
neodvisen program
Skupnosti.«

[Refleksije]

Program Mladi v
akciji nam je omogočil
razširitev obzorij

Mladi želimo
Evropo živeti,
ne o njej
poslušati!

[V akciji]

Program EU za
mlade včeraj in danes

Program Mladina
v Sloveniji

Program „Mladi v akciji“

GD Izobraževanje in kultura

Mladina

PROGRAM MLADI V AKCIJI

Program MLADI V AKCIJI je program Evropske unije, ki sledi ciljem evropskega sodelovanja na področju mladine. Omogoča finančno podporo projektom neformalnega učenja in mobilnosti mladih, ki prispevajo k ciljem evropskega sodelovanja na področju mladine. Namenjen je mladim v starosti od 15 do 28 let (izjemoma 13–30).

PREDNOSTNA PODROČJA

Evropsko državljanstvo, participacija mladih, kulturna raznolikost in vključevanje mladih z manj priložnostmi.

MOŽNOSTI PROGRAMA MLADI V AKCIJI

Program s sprejemom projekta omogoča pridobitev finančne podpore za izvedbo projekta.

AKCIJA 1 – MLADI ZA EVROPO

Podakcija 1.1 – Mladinske izmenjave. Mladinska izmenjava je skupen projekt dveh ali več lokalnih skupin mladih iz različnih držav, kar omogoča obravnavo izbrane tematike v širšem evropskem kontekstu.

Podakcija 1.2 – Mladinske pobude. Mladinska pobuda je inovativen projekt skupine mladih v lokalnem okolju, s katerim želijo udeleženci prispevati k razvoju svoje skupnosti. Omogočeno je tudi mednarodno sodelovanje v mednarodnih projektih.

Podakcija 1.3 – Projekti mladih za demokracijo. S projekti mladih za demokracijo imajo različni akterji na področju mladine iz vsaj dveh držav možnost, da z medsebojnim sodelovanjem omogočijo ali povečajo vključevanje mladih v upravljanje javnih zadev, zlasti na občinskih ravneh.

AKCIJA 2 – EVROPSKA PROSTOVOLJNA SLUŽBA (EVS)

Namen akcije je omogočiti prostovoljcu učne izkušnje, s katerimi razvija ali krepi svoje sposobnosti in znanje, ter delo, ki ga opravlja, z namenom prispevati k razvoju gostiteljskega okolja v tujini, kjer se projekt odvija.

AKCIJA 3 – MLADI V SVETU

Akcija je razdeljena na dve podakciji. Prijavitelji lahko na decentralizirani ravni predlagajo projekte sodelovanja s tako imenovanimi sosednjimi partnerskimi državami.

Podakcija 3.1 – Sodelovanje s sosednjimi partnerskimi državami Evropske unije. Akcija omogoča sodelovanje skupin mladih in akterjev na področju mladine v projektih programa MLADI V AKCIJI, ki prihajajo iz sosednjih partnerskih držav (Jugovzhodna Evropa, Vzhodna Evropa in Kavkaz ter sredozemske partnerske države).

AKCIJA 4 – PODPORNİ SISTEMI NA PODROČJU MLADINE

Akcija je razdeljena na osem podakcij. Prijavitelji lahko na decentralizirani ravni predlagajo v sprejem projekte usposabljanja in mreženja.

Podakcija 4.3 – Usposabljanje in mreženje na področju mladinskega dela in organizacij. Podakcija omogoča možnost sprejema podpornih ali razvojnih aktivnosti za vse, ki so dejavni pri mladinskem delu, v prostovoljnih mladinskih organizacijah in organizacijah za mlade.

AKCIJA 5 – PODPORA EVROPSKEMU SODELOVANJU NA PODROČJU MLADINE

Akcija 5 je v celoti namenjena spodbujanju sodelovanja različnih akterjev na področju mladine, mladinskega dela in mladinske politike z namenom doseganja skupnih ciljev ter strukturiranega dialoga v okviru evropskega sodelovanja na področju mladine. Na decentralizirani ravni je mogoče v sprejem predlagati projekte srečanj mladih in odgovornih za mladinsko politiko.

Podakcija 5.1 – Srečanja mladih in odgovornih za mladinsko politiko. Podakcija podpira sodelovanje, seminarje in strukturiran dialog med mladimi, akterji na področju mladinskega dela in pristojnimi za mladinsko politiko.

KDO LAHKO SODELUJE?

Pri projektih lahko sodelujejo različni akterji (organizacije in posamezniki) na področju mladine, vključno z neformalnimi skupinami mladih. Večina projektov, ki jih lahko podpre program MLADI V AKCIJI, zahteva vzpostavitev partnerstva med akterji iz dveh ali več držav.

ROKI ZA ODDAJO PRIJAVNIC

Za projekte, ki se potegujejo za sprejem na decentralizirani ravni, je vsako leto pet rokov za oddajo prijavnice v letu 2011: 1. februar, 1. april, 1. junij, 1. september in 1. november. Prijavnice se glede na datum začetka projekta pošljejo do ustreznega prijavnega roka. Prijavnice in dodatna navodila so na voljo na spletni strani www.mva.si.

Kolofon

Založnik: Zavod Movit,
Nacionalna agencija programa Mladi v akciji
Odgovorni urednik: Janez Škulj
Izvršna urednica: Tinkara Bizjak Zupanc
Lektoriranje: Urša Fujs
Oblikovanje: Ozona studio - info.ozona.si
Naslov uredništva:
ZAVOD MOVIT,
Dunajska cesta 22
1000 Ljubljana
E-pošta: info@mva.si
Spletna stran: www.mva.si
Telefon: h.c. + 386 1 430 47 47
Faks: + 386 1 430 47 49
ISSN: 1580-805X

AKTUALNO

Čas za čas brez rokavic..... 4

FOKUS: Mladi potrebujemo samostojen in neodvisen program Skupnosti

Intervju s predstavniki Mladinskega sveta Slovenije..... 7

V AKCIJI

Program EU za mlade včeraj in danes 11

Skok v preteklost: program Mladina (2000–2006)..... 11

Program Mladina v Evropi 11

Program Mladina v Sloveniji 11

Program danes: Mladi v akciji (2007–2013)..... 12

Prevladuje EVS: statistika programa Mladi v akciji na evropski ravni 12

Najbolj aktivna so društva: statistika programa Mladi v akciji v Sloveniji..... 14

Rezultati evropske vmesne evalvacije programa Mladi v akciji..... 15

Rezultati nacionalne vmesne evalvacije programa Mladi v akciji 16

V ŽARIŠČU

Program EU na področju mladine po letu 2013 17

Komisarka Androulla Vassiliou o prihodnjem programu EU na področju mladine 17

Stališča in odzivi akterjev na področju mladine o prihodnjem programu za mlade 17

REFLEKSIJE

Želimo, potrebujemo in si zaslužimo! 20

Z združitvijo bi program izgubil identiteto 21

Posebej boleč bi bil udarec na področju razvoja mladinskega dela v Sloveniji 22

Program Mladi v akciji nam je omogočil razširitev obzorij..... 23

Katere barve so mladi v akciji?..... 24

Mladi želimo Evropo živeti, ne o njej poslušati! 25

Program motivira in spodbuja inovativnost 26

Program MVA je močna opora za razvoj tudi taborniškega dela 27

Nevladne organizacije potrebujemo program Mladi v akciji 28

NAPOVEDNIK

Novosti in spremembe v izvajanju programa MVA v letu 2012..... 29

ZGODILO SE JE

Publikacija Mladinskega sveta Slovenije: Mladinsko delo v teoriji in praksi..... 30

IN THIS ISSUE YOU CAN READ

Short English summaries of main articles..... 31

Evropa?

To številko MLADJA v celoti posvečamo razmislekom o bodočnosti evropskega programa na področju mladine ter z njo spodbujamo k akciji vse, ki jim je do ohranitve samostojnega programa EU na področju mladine.

Publikacijo smo začeli pripravljati takoj po govoru komisarke Vassilieu pred odborom Evropskega parlamenta za kulturo in izobraževanje, v katerem je predstavila predloge glede bodočnosti evropskih programov na področju izobraževanja, mladine in kulture kot naj bi jih začrtal nov finančni okvir delovanja EU v naslednjih sedmih letih (2014–2020). Dva tedna kasneje je bil objavljen tudi predlog Evropske komisije o večletnem finančnem okviru EU (MMF), v katerem je možna bodočnost dobila svoje ime »Education Europe«, združila pa naj bi vse dosedanje programe EU na področju izobraževanja, usposabljanja, raziskovanja in mladine, predlog pa vključuje tudi nekatere nove pobude kot je instrument za spodbujanje bančnih študijskih posojil za študij v drugi državi članici EU.

V oktobru ali novembru 2011 naj bi Evropska komisija objavila tudi svoj predlog besedila Odločitve Evropskega parlamenta in Sveta o uveljavitvi novega programa. Do objave tega besedila je mogoče vse, kaj pa je verjetno, bo pokazal čas. Mi verjamemo, da predstavljena rešitev, v kateri bi se specifičnost sedanjega samostojnega programa na področju mladine popolnoma izgubila, ni dobra in da je potrebno ohraniti jasno prepoznavnost akcij EU na področju mladinskega dela in razvoja mladinskih politik.

Jasno je potrebno povedati znova in znova. Ne gre za to, da se nekje ohranijo neka sredstva za podporo aktivnostim, ki jih danes podpira program MLADI V AKCIJI. Ta sredstva se bodo ohranila, čeprav ne za vse možnosti, ki jih omogoča sedanji program EU na področju mladine. Gre za pomen in učinek samostojnosti programa, ki ga nikakor ni mogoče zreducirati zgolj na učno dimenzijo in večanje zaposljivosti mladih. To sta pomembna vidika pričakovanj do bodočih učinkov mladinskega dela v Evropi, vendar je mladinsko delo v svojem izhodišču predvsem politična socializacija in v okviru programa EU danes tako pomembna politična socializacija in integracija v evropskem kontekstu. Samostojnost programa – Slovenija je lep primer – je učinkovala tudi tako, da je program kot tak dajal spodbudo nastanku vse bolj prepoznavne mladinske politike kot ene izmed sektorskih politik, še posebej na lokalnih ravneh. Besedila o uveljavitvi programov EU na področju mladine in na njih temelječi Vodnik po programu, so bila dolgo časa edini legislativni okvir z veljavnostjo v Sloveniji, ki je govoril o mladinskem delu.

Ideja »Education Europe«, ki temelji tudi na besedilu pobude »Mladi in mobilnost«, ukinja spodbudo za nastanek in razvoj mladinskega sektorja. Celo nasprotno, na simbolični ravni ga vključuje v šolski prostor. Koliko možnosti za svoj razvoj pa imajo akterji v mladinskem sektorju v istem bazenu s šolskimi institucijami, lahko vsakdo oceni zase.

Gre pa še za eno dimenzijo. Kdor dobro pogleda pravne osnove za izvajanje sedanjega in preteklih programov EU na področju mladine, jasno opazi, da je prvi cilj vedno spodbujanje zavesti o evropskem državljanstvu med mladimi. Orisi bodočnosti kot jih daje MMF nič ne govorijo o evropskem državljanstvu, o krepitvi zavesti o pripadnosti in soodgovornosti prebivalcev, še posebej pa mladih, v EU za razvoj Skupnosti. Program Evropa za državljane, ki se je ob nastopu sedanje sestave Evropske komisije preselil iz GD za izobraževanje in kulturo v GD za komuniciranje, tako ostaja edini program, katerega osrednji namen bo posvečen krepitvi evropskega državljanstva, pa še temu naj bi se sredstva – glede na predlog MMF – zmanjšala. V času, ko zaupanje v EU pada, ko kriza v evrskem območju načenja pripravljenost in podporo celo tako otipljivi stvari kot je evro, ko se krepijo ideje o »manj Evrope«, in ko se po drugi strani začneja govoriti o evropski gospodarski vladi, je ukinjanje vsega, kar zagovarja »več Evrope« in lahko to Evropo približa vsakemu izmed nas s človeškim obrazom, nespametna poteza. Toda, tudi to je današnja Evropa.

Čas za čas brez rokavic

Programi EU na področju mladine v obliki pa tudi vsebinah, kot jih poznamo danes, so lahko stvar preteklosti. Ti programi, ki svoje neprekinjeno trajanje vlečejo od leta 1987, so predstavljali neizčrpen vir motivacije za razvoj mladinskih politik, za krepitev kompetenc v mladinskem delu, za – tudi to je pomembno – uveljavljanje novih praks v mladinskem delu in tudi za usmerjanje. Na primer – mladinske pobude kot specifične oblike dela v mladinskem delu so se v Sloveniji predvsem razvile po zaslugi programov EU na področju mladine, ki so uveljavljali vsebino mladinskih pobud.

Janez Škulj, ZAVOD MOVIT

15. junija 2011 je komisarka Androulla Vassiliou Odboru za kulturo in izobraževanje Evropskega parlamenta predstavila trenutna razmišljanja Evropske komisije glede nove generacije programov, za katere je odgovoren generalni direktorat za izobraževanje in kulturo (DG EAC). Zavzela se je za enotni skupni program na področju izobraževanja in mladine ter poudarila, da takšen program, ki bi uspel zmanjšati stroške svojega upravljanja, lahko računa na bistveno večja sredstva v naslednji finančni perspektivi.

Po njenih besedah naj bi »novi enotni program na področju izobraževanja in mladine« vključeval tri ključne cilje na treh ključnih področjih novega programa: a) učne mobilnosti; b) podpora reformam politik na ravni EU in s tretjimi državami; c) sodelovanja in partnerstva med izobraževalnimi ustanovami in drugimi deležniki, na primer med univerzami in podjetji. Komisarka v prvi akciji vidi možnosti za povečanje števila udeležencev učnih mobilnosti, pa naj gre za študente, profesorje ali prostovoljce. Njen namen je tudi, da v okviru novega

enotnega programa predlaga nov finančni instrument, ki bi podprl večjo mobilnost študentov druge stopnje bolonjskega študija, torej da bi več študentov drugo stopnjo nadaljevalo v drugi evropski državi. Bistvo tega instrumenta je, da bi se spodbudilo banke k večjemu obsegu kreditiranja študentov za kritje stroškov njihovega življenja med študijem. Toda komisarka je tudi napovedala prizadevanja za finančno obsežnejši skupni program na področju kulture in medijev ter napovedala predlog programa na področju športa. Napoved komisarke se je prelila tudi v

predlog nove finančne perspektive 2014–2020, ki je novi vseobsegajoči program poimenovala »Education Europe«, Evropska komisija pa je predlog objavila ob koncu junija 2011.

Dejansko se napoveduje najslabši od vseh scenarijev. Horizontalna združitev sedanjega programa Vseživljenjskega učenja in programa Mladi v akciji. Nekaj res izstopa: osredotočenost na tercialno izobraževanje, ki veje iz predstavitve komisarke. In jasen je tudi korenček državam članicam. Le tako lahko računamo na večji obseg sredstev, ki bo v večji meri upravljan na preprost način v nacionalnih agencijah – kolikor je posredno centraliziran način upravljanja sedanjih programov sploh preprost.

Programi EU so bili na področju mladine s svojo samostojnostjo, z jasno prepoznavno blagovno znamko in dinamiko, ki so jo povzročali, močna opora in referenčna točka za razvoj mladinske politike, in sicer tako v pogledu utrjevanja zavesti o samostojnem sektorju s koordinacijo ukrepov znotraj različnih sektorskih politik kot v pogledu v sektorju samostojnih, vertikalnih ukrepov, pa naj gre za družbeno ali politično participacijo mladih v družbi ali prostovoljnih aktivnosti kot pristop k participaciji in neformalnemu učenju. Tudi v Sloveniji. Lansko leto sprejeti zakon o javnem interesu v mladinskem sektorju se je napajal tudi iz programa MvA ter strategije EU na področju mladine, ki ima program MvA za svoj glavni instrument uresničevanja na evropski ravni.

Jutri bo skozi isto prizmo, ki je danes pomagala k vzpostavljanju samostojnosti sektorja, mogoče zagovarjati drugačen pogled. Mladinski sektor oziroma mladinsko delo je le eno izmed področij javne politike znotraj širokega polja izobraževanja, mladinsko delo pa se lahko instrumentalizira v zelo ozek kanal dodatne mreže za specifične skupine, kot so na primer – osipniki. Mladinsko delo s širšimi cilji bo prepuščeno trgu prostočasnih aktivnosti mladih in zasebni sferi mladinskih organizacij.

Prizadevanja demokratičnih izvoljenih predstavnikov v Evropskem parlamentu, ki so v dveh dokumentih – tako v odzivu Evropskega parlamenta kot v resoluciji o pričakovanih do nove finančne perspektive – jasno zavzeli stališče in pozvali Komisijo, da predlaga samostojen program na področju mladine, so – za

zdaj – preslišana. Za zdaj so preslišana tudi stališča veliko držav članic oziroma organov, pristojnih za mladino, ki so se zavzeli za nadaljevanje samostojnega programa EU na področju mladine, ki bo bolj kot dosedanji podpiral razvoj politik v okviru uresničevanja strategije EU za mlade, kot je bila sprejeta ob koncu leta 2009.

V predstavitvi ideje arhitekture prihodnje generacije programov je malo ali bolje nič od tistega, kar so zaključki in priporočila iz lastnega dokumenta Evropske komisije o evalvaciji izvajanja programa MvA. Ta isti dokument hvali program, ker ima nizke stroške upravljanja glede na »output«. Hvali program, ker ga ciljna populacija sprejema kot svojega in kot uporabnega. Nič od prizadevanj Evropskega mladinskega foruma in njegovih številnih

Skoraj neopazno se izgublja še en pomemben vidik, ki je najbolj izražen v imenu prvih treh generacij programov EU na področju mladine, ki je bilo »Mladi za Evropo«.

evropskih mladinskih organizacij in nacionalnih mladinskih svetov. Že to kaže na pričakovan obseg participacije mladih skozi sisteme reprezentativne demokracije v sooblikovanju politik in njihovih instrumentov jutrišnjega dne. Skoraj v posmeh dopolnitvi 145. člena Lizbonske pogodbe, s katero je EU dobila pristojnost spodbujanja participacije mladih v demokratičnem življenju. Da o prizadevanjih nacionalnih agencij za iskanje rešitev, kako naj program še bolj podpre izvajanje mladinskih politik v okviru strategije EU na področju mladine, niti ne govorimo. Na koncu koncev, nacionalne agencije so le finančni posredniki, izvedbene strukture, od teh pa se »itak« ne pričakuje, da razmišljajo.

Skoraj neopazno se izgublja še en pomemben vidik, ki je najbolj izražen v imenu prvih treh generacij programov EU na področju mladine, ki je bilo »Mladi za Evropo«. Program na področju mladine spodbuja večjo medsebojno povezanost, razumevanje, občutek solidarnosti med mladimi v Evropi, da s svojo podporo sodelovanju med nevladnimi mladinskimi organizacijami, s srečanji mladih in njihovim skupnim delom v okviru projektov sooblikuje evropsko identiteto, ki jo Evropska unija morda danes potrebuje bolj kot kadar koli. Komisarka o tem vidiku sedanjega programa ni spregovorila, veliko pa je govorila o nujnosti izobraževanja v funkciji ekonomskega razvoja, rasti, skratka zelo na liniji

»Pametne, trajnostne in vključujoče rasti dokumenta Evropa 2020«, pri čemer se verjetno to vključevanje še najbolj nanaša na novi mehanizem za spodbujanje čezmejnega kreditiranja študijev na drugi bolonjski stopnji, ki bi tako postal dostopen tudi za manj premožne.

Komisarka je svojo predstavitev izvedla v luči predstavitve namenov Komisije pred predložitvijo predloga finančne perspektive za naslednjih sedem let. In v njem bo zagotovo predlog, da se pri njenem oblikovanju upošteva novi, skupni in vseobsegajoči program na področju izobraževanja in mladine. Naslednja postaja je oblikovanje predlogov besedil pravnih podlag, s sprejetjem katerih naj bi omogočili novo generacijo programov po letu 2013. To naj bi se zgodilo ob koncu oktobra oziroma v začetku novembra

2011. Potem steče zakonodajni proces soodločanja v Svetu in Evropskem parlamentu. Kar koli bo ob koncu nastalo, bo moralo biti kot enako besedilo sprejeto v obeh institucijah.

Komisarka tudi napoveduje poenotene pristope in pravila, saj se mnogi pritožujejo ravno zaradi te plati sedanjih programov. Toda poenostavitve so bile del realnosti tudi sedaj. In trend je bil, da je bila smer poenostavitve predvsem osredotočena na zmožnosti in sposobnosti velikih akterjev v programu. Kar sicer ne pomeni, da je bilo vse slabo. Toda krog prijaviteljev v program MvA se zelo razlikuje od prijaviteljev v program Vseživljenjsko učenje. Komisija si od nekdanj želi velikih projektov, ki se bodo ponašali z velikimi številkami, predvsem veliko vidnostjo v javnosti. Zmanjševanje števila pogodb, za katere morajo skrbeti nacionalne agencije, je del načrtovanega zniževanja stroškov upravljanja programa. Zahteva, da sedanji program MvA dejansko podpira male – za evropske dimenzije mikroprojekte, je bila vključena šele v zakonodajnem postopku v Svetu in Evropskem parlamentu.

Vendar ni pomembno le, kaj je povedano, za tok razmišljanja včasih veliko pove tudi tisto, kar ni povedano. Recimo, izraza mladinsko delo in sodelovanje mladinskih organizacij v Evropi nista niti enkrat omenjena. Omenjena je strategija EU za mlade, toda iz umestitve omembe je tudi jasno, da se omejuje na izobraževalni vidik.

Sedaj je čas mobilizacije za vse, ki jim ni vseeno, kakšna bo podoba nove generacije programov na področju izobraževanja in kulture, predvsem pa, kakšne posledice lahko ima takšna ali drugačna rešitev za razvoj sektorja in za njegovo vpetost v širše sklope javnih politik tudi v Sloveniji. Morda se na koncu izkaže, da streljamo v prazno, da prizadevanja za samostojnost programa na področju mladine niso niti v interesu večine akterjev v mladinskem sektorju v Sloveniji. Sami verjamemo, da to ne drži. Verjamemo, da je samostojen program, ki bo referenca tudi za uveljavljanje prepoznavnosti in enakopravnosti mladinskega sektorja tako na lokalnih kot državnih ravni v Sloveniji, v dejanskem interesu akterjev v mladinskem sektorju v Sloveniji.

Tukaj se bo pokazalo, koliko participacije so sposobni akterji in predvsem mladi, ki delujejo znotraj najrazličnejših akterjev v mladinskem sektorju, koliko pa je »plavanja s tokom«. Da, vsako angažiranje bo jemalo energijo, nastali bodo stroški, ki jih nihče ne bo pokrtil. Ne gre se zanašati, da bo nekdo nekaj storil namesto kogar koli. Vsaj to, da si vsakdo izoblikuje mnenje, da svoje mnenje deli z drugimi in ga posreduje tja, kjer meni, da bi ga morali slišati, je najmanj, kar lahko naredi vsakdo izmed nas.

In kdo je lahko naslovník mnenj o takšnih ali drugačnih možnostih prihodnje arhitekture programov EU na področju izobraževanja in kulture? Najprej Urad RS za mladino, Ministrstvo za šolstvo in šport, predstavništvo Evropske komisije v RS ter seveda Vlada Republike Slovenije. V isto vrsto postavljamo poslance Evropskega parlamenta iz Slovenije, seveda pa tudi vse druge evropske poslance, ki sodelujejo v Odboru za kulturo in izobraževanje Evropskega parlamenta. Mnenja in stališča se lahko posredujejo tudi Evropski komisiji, še posebej generalnemu direktoratu za izobraževanje in kulturo.

O pričakovanih se je vredno pogovarjati s partnerji, s katerimi ste izvajali projekte v okviru programa MvA. Ne pozabimo, način kalkulacije višine dotacij v programu MvA je vedno upošteval sodelovanje partnerjev, torej tudi stroške sodelovanja v evropskem in mednarodnem prostoru, in ne zgolj stroškov sodelovanja posameznega udeleženca v učni mobilnosti v mladinskem delu. V katero smer je velika verjetnost, da bodo šle jutrišnje možnosti v takšnem skupnem programu, najboljše nakazujejo spremenjeni načini izračuna dotacije, ki se bodo uveljavili že v prihodnjem letu. Da, olajšano bo delo finančnega posrednika,

toda za upravičence pomenijo mnogo večje tveganje razlike med dodeljeno in končno višino dotacije.

Predvsem se ne sme ostati pasiven in upati, da bo nekdo poskrbel za to, da bo tako, kot mora biti. Še posebno ne zato, ker je tudi v tej zgodbi veliko računanja. Radikalni predlogi na začetku, ki bi lahko v nadaljnjem institucionalnem procesu izgubili nekaj ostrine, so lahko del pogajalske taktike predlagatelja, da uveljavi čim več svojih pogledov. Kje bo začrtan kompromis, je odvisno – vsaj malo – tudi od reakcij, predvsem pa njihove širine in globine.

Evropska komisija bo skušala doseči cilj t.i. enotnega programa, ki bo združil vse, od visokošolskega, poklicnega

do neformalnega učenja. Morda cilja samostojnega programa na področju mladine ne bomo dosegli, še posebej, ker je del držav članic naklonjen takšni rešitvi. V prvih odzivih in pri razpravi v delovni skupini za mladino v Svetu EU je dosledno samostojnost programa zagovarjalo le pet držav od 27. Vendar verjamemo, da je mogoče v okviru enotnega programa zagotoviti jasen prepoznaven steber, ki bo nedvomno podpiral razvoj evropskega sodelovanja na področju mladine in ki bo omogočal drugačne pristope, ki bodo prilagojeni akterjem na področju mladinskega dela in politike, in – tudi – ohranitev struktur, ki so pomembno prispevale k razvoju evropskega sodelovanja na področju mladine. Možnost vertikalnega strukturiranja enotnega programa je lahko zadnja črta prizadevanj.

Svoja stališča v zvezi s prihodnjim programom EU na področju mladine lahko pošljete na naslednje e-naslove:

Urad RS za mladino

Masarykova 16
1000 Ljubljana
gp-ursm.mss@gov.si

Ministrstvo za šolstvo in šport

Masarykova cesta 16
1000 Ljubljana
gp.mss@gov.si

Vlada Republike Slovenije

Gregorčičeva 20-25
1000 Ljubljana
gp.gs@gov.si

Predstavništvo Evropske komisije v RS

Breg 14
SI – 1000 Ljubljana
SLOVENIJA
COMM-REP-LJU@ec.europa.eu

Evropski poslanci

Evropski parlament

ASP 08F254
Rue Wiertz 60
B-1047 Bruselj

dr. Milan Zver

milan.zver@europarl.europa.eu
milan.zver-office@europarl.europa.eu

Alojz Peterle

alojz.peterle@europarl.europa.eu
alojz.peterle-office@europarl.europa.eu

Ivo Vajgl

ivo.vajgl@europarl.europa.eu
ivo.vajgl-office@europarl.europa.eu

mag. Tanja Fajon

tanja.fajon@europarl.europa.eu
tanja.fajon-office@europarl.europa.eu

dr. Romana Jordan Cizelj

romana.jordancizelj@europarl.europa.eu
info@jordancizelj.si

Jelko Kacin

jelko.kacin@europarl.europa.eu
jelko.kacin-office@europarl.europa.eu

mag. Mojca Kleva

mojca.kleva@europarl.europa.eu
info@mojcakleva.eu

Odbor Evropskega parlamenta za kulturo in izobraževanje

Doris Pack, predsednica
doris.pack@europarl.europa.eu

Evropska komisija

European Commission

1049 Bruxelles/Brussel
Belgique
eac-culture@ec.europa.eu
youth@ec.europa.eu

GD za izobraževanje in kulturo

Education and Culture DG

Rue de la Loi 200
1049 Bruxelles/Brussel
Belgique/België
eac-info@ec.europa.eu

"Mladi potrebujemo samostojen in neodvisen program Skupnosti."

Intervju s predstavniki Mladinskega sveta Slovenije

Evropska komisarka Androulla Vassiliou je 16. junija 2011 Odboru za kulturo in izobraževanje Evropskega parlamenta predstavila predlog za skupen prihodnji program na področju izobraževanja, usposabljanja in mladine, ki naj bi temeljil na treh vrstah aktivnosti (1. učne mobilnosti, 2. reforma politik na ravni EU in s tretjimi državami, kot je npr. modernizacija visokega šolstva, ter 3. sodelovanje in partnerstva med izobraževalnimi ustanovami ter drugimi akterji, kot je npr. sodelovanje med univerzami in podjetji). Tudi v novem predlogu proračuna Evropske komisije za obdobje 2014-2020 z dne 29. junija 2011 je na področju mladine omenjen en sam program pod skupnim imenom Education Europe. O tem, kako bi uresničitev tovrstnih načrtov Komisije vplivala na razvoj mladinskega sektorja v Sloveniji, smo se pogovarjali s predstavniki Mladinskega sveta Slovenije Kamalom Izidorjem Shakerjem, Tadejem Beočaninom in Teo Jarc.

Ali na MSS spremljate dogajanje in kako komentirate te načrte?

Na MSS spremljamo dogajanje redno in v največji meri preko Evropskega mladinskega foruma (YFJ), ki ima strategijo delovanja za zagovarjanje, jeseni 2010 smo sodelovali pri sprejetju programskega dokumenta Evropskega mladinskega foruma na temo programa Mladi v akciji, sledimo delu strokovne komisije YFJ ter spremljamo aktualno politično dogajanje s tega področja. Od samega začetka smo zagovarjali in podpirali program MvA kot samostojen program, in ne kot združen, ob sprejetju odločitve Evropske komisije in MFF (večletnega finančnega okvira), da se programi med seboj združijo v enega, vidimo veliko težnjo, da se vseeno prepozna pomen mladinskega vidika in s tem mladinsko dimenzijo znotraj prihodnjega programa »Education Europe«. Veselo pozdravljamo novico, da se bo v letih 2014-2020 za to namenilo več sredstev in da bo kar nekaj akcij ostalo – vsaj vsebinsko – enakih

oz. podobnih; ob tem nas izjemno veseli, da se bodo tako ohranili EVS, mladinske izmenjave, podpora strukturnemu dialogu in

Pomen in učinek programa Mladi v akciji gre iskati predvsem v razvoju sektorja.

mladinski politiki ter podpora za delovanje naše krovne evropske mladinske organizacije – Evropskega mladinskega foruma. Ob tem nas hkrati skrbi, da bo upadla podpora spodbujanju participacije v demokratičnem načinu življenja, kar je s programom MvA zagotovljeno, v novih sklepih pa je to področje morda malo zanemarjeno. Velik poudarek je na (formalnem) izobraževanju mladih, tudi z vključitvijo neformalnega učenja, nabiranja izkušenj in kompetenc, vse to pa bo pozitivno vplivalo na večjo zaposljivost mladih. V prihajajočih procesih in odločitvah bi predvsem radi videli, da se v novem programu okrepi mladinska dimenzija in zagotovi zadostna podpora

Kamal Izidor Shaker

Kamal Izidor Shaker je v mladinsko organiziranje vpleten že več kot desetletje. Začel je v Študentskem klubu Domžale z najrazličnejšimi projekti, svoje delo nadaljeval pri Zvezi študentskih klubov Slovenije kot član izvršilnega organa Zveze ŠKIS, dve leti podpredsednik Zveze ŠKIS ter dve leti predsednik. Trenutno izpolnjuje svoj drugi dvoletni mandat predsednika krovne nacionalne mladinske nevladne organizacije – Mladinskega sveta Slovenije.

mladim, neformalnim skupinam, mladinskim organizacijam in s tem tudi mladinskemu delu na splošno.

Nacionalni mladinski sveti se na evropski ravni združujejo v Evropski mladinski forum. Kakšno je splošno vzdušje v EU glede napovedanih sprememb?

Evropski mladinski forum (YFJ) se je na spremembe začel pripravljati že pred nekaj časa in tako je na najvišjem statutarjem srečanju – generalni skupščini – v Kijevu novembra 2010

Mladinski svet Slovenije

Poglavitni namen Mladinskega sveta Slovenije je prispevati k vzpostavitvi okolja, ki bo mladim omogočil razvoj v odraslega posameznika, ki bo sposoben in pripravljen sooblikovati našo prihodnost. Želimo, da so mladi kot posamezniki in člani družbe avtonomni, sposobni odločati in upravljati svoje življenje; solidarni, dejavno skrbijo zase in za druge; odgovorni, sposobni prevzemati posledice svojih odločitev; angažirani, poskušajo živeti v skladu s svojimi vrednotami in podpirajo ideale, ki se jim zdijo pomembni. MSS predstavlja in zastopa mladinske organizacije doma in v tujini, spodbuja razvoj prostovoljnega organiziranja mladih ter si prizadeva krepiti dejavnost mladinskih organizacij ne glede na njihove različne interesne, nazorske ali politične usmeritve. Želimo spodbuditi razvoj mladinskih organizacij kot instrumenta za mlade in za aktivno udeležbo mladih v javnem življenju na vseh ravneh: lokalni, regionalni, nacionalni in mednarodni. S tem bi radi mladim omogočili sodelovanje pri sprejemanju zakonskih predpisov, ki vplivajo na naše življenje in delo.

sprejel programski dokument na temo programa Mladi v akciji. Znotraj YFJ je bila ustanovljena skupina strokovnjakov, ki se ukvarja s programom MvA – tako z zdajšnjim kot tudi prihodnjim, v zadnjem času pa predvsem zagovarja skupne ideje s tega področja in se je do sedaj borila za prihodnji program kot samostojen program. Po sprejetju odločitve Evropske komisije, da programe združi v enega, imenovanega Education Europe, je glavno težišče zagovarjanja YFJ prizadevanje za priznavanje mladinske dimenzije v novem programu, da bo le-ta okrepljena in da bodo mladinskim organizacijam zagotovljene finančne možnosti za njihovo delovanje. Evropski mladinski forum in s tem tudi Mladinski svet Slovenije kot njegova polnopravna organizacija članica zagovarjata naslednje trditve:

- Education Europe naj spodbuja participacijo vseh mladih v demokratičnem življenju v Evropi in naj zagotovi, da bodo izobraževalni učinki optimalno uporabljeni za dosego ciljev Youth on the move.
- Mladinska dimenzija znotraj Education Europe naj bo zgrajena iz treh delov; »Youth Moves« z mobilnostjo in prostovoljstvom, »Youth Works« s podporo mladinskemu delu in »Youth decides« s podporo participaciji mladih.
- Mladinska dimenzija znotraj Education Europe naj zagotavlja mladinskim organizacijam možnosti, da lahko

Ob predlaganih spremembah se namreč premalo pozornosti posveča participaciji v demokratičnem načinu življenja, kar je zdajšnji program MvA zagotavljal, tako da bi moral tudi novi program to upoštevati.

svoje vire namenjajo mladim. Da bo to omogočeno, morajo biti proces, poročanje in struktura dodelitev sredstev na lokalni in evropski ravni spremenjeni, tako da bo dostopna in razumljiva vsem mladim.

- Mladinska dimenzija znotraj Education Europe naj ima vseevropski pristop, ki bo tudi mladim Evropejcem, ki niso iz EU, omogočal popolnoma sodelovati v programu.
- Mladinska dimenzija znotraj Education Europe mora biti fleksibilnejša, da bi preprečili standardizacijo projektov in se ji izognili ter omogočili mladim, da oblikujejo resnično inovativne in alternativne projekte.
- Mladi bi morali biti partnerji in sodelavci na vseh ravneh mladinske dimenzije znotraj Education Europe, da se s tem zagotovi in doseže optimalen cilj.

Evropski mladinski forum sicer podpira idejo za povišanje finančnih sredstev in ohranitev nekaterih akcij, a nas vse skupaj vseeno skrbi zanemarjanje nekaterih področij in vpliv tega predvsem na mladinske organizacije.

Kaj pa pri nas? Se v Sloveniji med akterji na področju mladine o tem kaj govori, se kaj dogaja na to temo?

Mladinski svet Slovenije je že pred meseci po vzoru Evropskega mladinskega foruma pripravil pismo, v katerem je poudaril pomen programa Mladi v akciji in pozval slovenske politične odločevalce, naj podprejo idejo nadaljevalnega programa MvA kot samostojnega programa. Pismo je podpisala tudi Mreža Mama, nato pa je bilo poslano vsem političnim odločevalcem (vladi, parlamentu, evropskim poslancem ...). Prav tako je bil na Svetu vlade RS za mladino prejet sklep, da najvišji posvetovalni organ Vlade RS ter predstavniki mladih in mladinskih organizacij podpirajo samostojen program MvA!

Sodelovali smo tudi z nacionalno agencijo programa MvA, spremljali mnenja in prizadevanja vseh nacionalnih agencij tudi v Evropi ter na drugi strani spodbujali mladinske organizacije in posameznike, aktivne na mladinskem področju, naj se zavzemajo za samostojen program. Sedaj po odločitvi Evropske komisije o združenem programu bomo ponovno

pozvali mlade in politične odločevalce, naj se zavzemajo za mladinsko dimenzijo in vse zgoraj našete predloge. Po vsem tem bi tako lahko rekli, da je mladinski sektor v Sloveniji aktiven in si prizadeva za podporo mladinskemu delu, ker pa se te odločitve sprejemajo na evropski ravni, je predvsem pomembno, da imamo v slovenskem mladinskem polju podporo in enotno mnenje, ki ga lahko potem jasno in glasno predstavljamo tudi v Evropi.

Kakšen je po vašem mnenju pomen programa Mladina/Mladi v akciji za razvoj mladinskega dela v Sloveniji in njegov učinek?

Kamal Izidor Shaker: Mislim, da obstoječi program znatno pripomore k razvoju mladinskega dela v RS, saj se mi zdi, da se je kakovost prijavljenih

projektov izboljšala. Ravno tako je program (med mladimi in mladinskimi organizacijami) postal prepoznaven in zaradi tega tudi bolj obljuden. Kar posledično pomeni, da so sredstva, s katerimi program upravlja, postala premajhna za kvantiteto prijavljenih projektov. Je pa program kot tak znatno prispeval k razvoju mladinskega dela, saj je eden izmed redkih v RS, ki take programe v mladinskih organizacijah (so) financira. Poznam nemalo organizacij, ki so svoje aktivnosti prijavili v program, ker enostavno iz drugih virov ni bilo mogoče

Tadej Beočanin

Tadej Beočanin je že desetletje aktivist v mladinskem sektorju in deluje tako na lokalni (taborniški Rod Mladi bori Ajdovščina, Mladinski svet Ajdovščina) kot nacionalni ravni (Zveza tabornikov Slovenije, Mladinski svet Slovenije). Njegovo delo je usmerjeno v povečevanje participacije mladih in razvoj ukrepov (splošno horizontalnih) mladinskih politik. Pri MSS opravlja funkcijo podpredsednika za participacijo.

financirati dejavnosti, s katero se je organizacija »po naravi« ukvarjala.

Tadej Beočanin: Pomen in učinek programa Mladi v akciji gre iskati predvsem v razvoju sektorja. Kadrovske in finančne podhranjen mladinski sektor v Sloveniji se tako rekoč

Spremembe bodo najbolj občutili najmanjši, torej tisti, ki jim je zdajšnji program najbolj namenjen. Majhne (predvsem lokalne) mladinske organizacije in druge strukture, neformalne skupine mladih ipd.

vsakodnevno bori z obstojem, mladim zelo prilagojen program MvA pa predstavlja svetlo luč tega dogajanja. V mislih nimam samo finančnih sredstev, ki jih organizacije in neformalne skupine prejmejo za svoje projekte, ampak tudi usposabljanja, ki jih program financira, ipd. Izvajalska agencija programa prinaša v Slovenijo smernice iz EU, ki jih sploh v kontekstu nacionalnih mladinskih politik še kako potrebujemo. Predvsem lokalne mladinske organizacije in s tem lokalno mladinsko delo je tisto, ki je s programom Mladina/MvA največ pridobilo. Lokalne skupnosti ne namenijo dovolj sredstev za razvoj mladinskega dela, kar tem okoljem predstavlja onemogočanje izpeljave večjih projektov – mnogo organizacij je takih, ki so sredstva za »tisto več in boljše« pridobile prav v programu.

Tea Jarc: Program Mladi v akciji je izjemnega pomena prav zaradi možnosti, ki jih ponuja, kar je močno prispevalo k razvoju mladinskega dela tako na lokalni, nacionalni in mednarodni ravni. Program omogoča tako organizacijam kot skupinam

posameznikov, da izvajajo projekte, ki vključujejo evropske vrednote, ob tem pa si nabirajo osebne izkušnje, kompetence, razbijajo predsodke, pridobivajo nova znanja ter zaradi vsega tega krepijo mladinsko delo. Program MvA je tako s svojo specifičnostjo in širokimi možnostmi

ogromno prispeval k razvoju mladinskega dela v Sloveniji, saj je program zasnovan tako, da so mladi hkrati glavni kreatorji ter tudi uporabniki in porabniki projektov. Z vpeljevanjem evropske razsežnosti, vrednot, smernic in idej tako program skrbi za širjenje večje zavesti, z raznolikostjo in pestrostjo projektov pa zagotavlja možnosti za izpeljavo najrazličnejših idej. Mladinsko delo je ob tem postalo veliko bolj razvejano, pojavile so se njegove nove oblike, nove spodbude za participacijo in vključenost mladih (tudi v procese odločanja), ob tem pa odgovarja na potrebe mladih.

Ali menite, da bi morebitna združitev programov v en velik program vplivala na razvoj mladinskega sektorja in mladinskega dela v Sloveniji? In če, kako?

Kamal Izidor Shaker: Mislim, da ne. Ker program naj ne bi bil namenjen financiranju razvoja mladinskega sektorja,

ampak predvsem kot podporni mehanizem mladinskim organizacijam.

Tadej Beočanin: Zagotovo bi vplivala in na žalost nič kaj dobro. Program je prispeval k pozitivnemu razvoju mladinskega sektorja v Sloveniji – posledično bo odsotnost ločenega programa negativno vplivala na razvoj sektorja. Program ne bo dovolj prilagojen mladim, mladinske organizacije bodo kar naenkrat morale konkurirati razpisnim strojem, izgubila bodo usposabljanja za mladinske delavce in druge akterje v mladinskem sektorju ipd. Bojim se, da ne bo nikogar več, ki bo govoril samo o evropski in s tem posledično nacionalni mladinski politiki. Govorilo se bo o izobraževalni politiki – v njenem kontekstu sicer tudi o neformalnem učenju v

Tea Jarc

Tea Jarc se je začela vključevati v prostovoljstvo in mladinske organizacije že v svojih otroških letih s članstvom v ljubljanskem taborniškem rodu Zmajev rod, v katerem je aktivna še danes. Tako že vrsto let deluje tudi na lokalni ravni – pri Mestni zvezi tabornikov Ljubljana – in pomaga tudi na nacionalni pri Zvezi tabornikov Slovenije. Od leta 2007 je aktivna tudi v Mladinskem svetu Ljubljana, kjer je trenutno v nadzornem odboru. V Mladinskem svetu Slovenije je bila najprej trenerka in facilitatorica, nato koordinatorka bazena trenerjev, vključena v komisije za mladinske politike, leta 2010 pa je bila izvoljena za podpredsednico za mednarodno sodelovanje. Njena naloga je predvsem spremljanje mednarodne, zlasti evropske mladinske politike, sodelovanje z Evropskim mladinskim forumom in drugi nacionalnimi mladinskimi sveti, odzivanje na aktualno problematiko na mednarodnem mladinskem področju ter zastopanje interesov MSS v tujini.

mladinskem delu, a občutno premalo.

Tea Jarc: Sprememba programa in združitve bosta gotovo imeli vpliv tudi v Sloveniji. Ob tem se predvsem bojim, da se bo premalo pozornosti posvečalo mladim in mladinskemu delu kot takemu. Nekatere akcije naj

Končna ideja za program še ni popolnoma izoblikovana in čeprav se je Evropska komisija kljub zagovarjanju samostojnega in ločenega programa odločila združiti vse mladinske programe, lahko še vedno ogromno prispevamo k oblikovanju končnega programa za obdobje 2014–2020.

bi se sicer ohranile (morda samo malo spremenile) in zagotovo je odlična novica, da se namenja več finančnih sredstev, a je ob najnovejših novicah iz Evropske komisije hkrati prisoten precejšen del skeptičnosti. Ob predlaganih spremembah se namreč premalo pozornosti posveča participaciji v demokratičnem načinu življenja, kar je zdajšnji program MvA zagotavljal, tako da bi moral tudi novi program to upoštevati. Ideja spremenjenega programa je naravnana predvsem zelo izobraževalno, kar je zelo pomembno in vključuje tudi spodbujanje neformalnega izobraževanja. Cilj je namreč izobraževati mlade, jim pomagati pri nabiranju izkušenj in kompetenc ter jih narediti bolj zaposljive ter jim s tem olajšati prehod na trg delovne sile, kar je eden trenutnih največjih problemov v Evropi in tudi v Sloveniji. Vendar se na račun tega ne sme zanemarjati drugih področij mladinskega dela. S preusmeritvijo področja predvsem na izobraževalno raven se bo nedvomno spremenilo tudi mladinsko delo v Sloveniji, saj bodo prijavitelji morda bolj omejeni, posledično pa bodo lahko tudi projekti in delo usmerjeni ožje. Mladinsko delo se je v Sloveniji s podporo MvA v zadnjih nekaj letih močno spremenilo, okrepilo in še bolj vplivalo na razvoj posameznika in družbe ter po mojem mnenju delovalo v pravi smeri. Sprememba programa in nekatere prilagoditve so sicer nujne, a moramo poskrbeti, da bodo le-te še vedno vključevale potrebe, skrbele za širjenje evropskih vrednot, odgovarjale organizacijam in posameznikom ter se osredotočale na vse mlade kot posebno družbeno skupino.

Kdo so po vašem mnenju tisti, ki bodo te spremembe najbolj občutili?

Kamal Izidor Shaker: Upamo, da to ne bodo mladinske organizacije, saj so že tako ali tako finančno podhranjene.

Tadej Beočanin: Spremembe bodo najbolj občutili najmanjši, torej tisti, ki jim je zdajšnji program najbolj namenjen. Majhne (predvsem lokalne) mladinske organizacije in druge

strukture, neformalne skupine mladih ipd.

Tea Jarc: Spremembe bodo občutili predvsem uporabniki programa in prijavitelji, med njimi najverjetneje manjše organizacije, odsev tega pa se bo kazal tudi v družbi. Program MvA je veliko

organizacijam prinesel ogromne možnosti in razširil njihove dejavnosti, dostikrat je tudi prispeval k samemu obstoju kakšne organizacije, neformalnim skupinam je pomagal pri uresničevanju in izvedbi idej ter zadovoljevanju potreb in upam, da bodo s spremembami te možnosti še obstajale in bodo prevladovala spremembe na boljše. Če bo posledica sprememb tudi omejevanje podpore raznolikosti projektov, bo to nedvomno imelo tudi velik vpliv na mladinsko delo kot tako.

Še kakšna misel za konec?

Kamal Izidor Shaker: Glede na to, da se bodo sredstva v predvidenem novem programu »Education Europe« povišala, upamo in verjamemo, da bodo sredstva namenjena mladinskim organizacijam ter polju neformalnega.

Tadej Beočanin: Mladi potrebujemo samostojen in neodvisen program Skupnosti.

Tea Jarc: Končna ideja za program še ni popolnoma izoblikovana in čeprav se je Evropska komisija kljub zagovarjanju samostojnega in ločenega programa odločila združiti vse mladinske programe, lahko še vedno ogromno prispevamo k oblikovanju končnega programa za obdobje 2014–2020. Ob tem je treba imeti podporo v svoji državi tako s strani uporabnikov programa (mladih, mladinskih organizacij ...) in političnih odločevalcev (vlade, različnih ministrstev, parlamenta, evropskih poslancev ...) kot na drugi strani podporo in skupno mišljenje z ostalimi državami in Evropejci na splošno. Mladinska dimenzija v prenovljenem programu mora biti tako prepoznana in okrepljena, nov program pa naj odgovarja na potrebe mladih, skrbi za pestrost projektov v mladinskem delu, ustvarja možnosti delovanja na najrazličnejših področjih in spodbuja mlade k večji participaciji in aktivnosti v družbi.

Program EU za mlade včeraj in danes

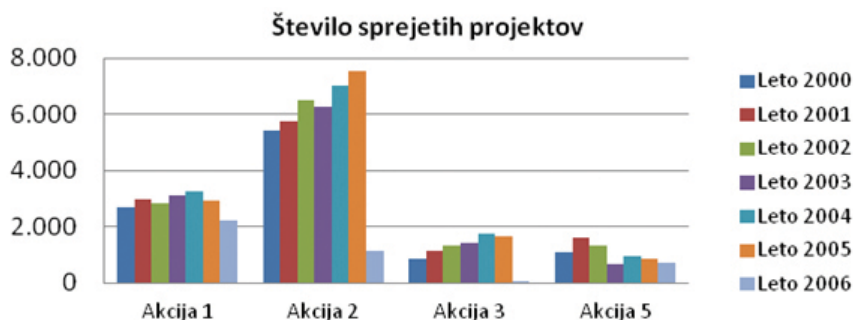
Skok v preteklost: program Mladina (2000–2006)

Program Mladina v Evropi

Program Mladina se je oblikoval na podlagi predhodnih programov in pobud, ki so bile kot akcije združene v en program. Izvajal se je v letih 2000–2006 in si je prizadeval za »promocijo Evrope znanja z razvijanjem sodelovanja na področju mladinske politike, ki je temeljilo na neformalnem izobraževanju in usposabljanjih«. Program so sestavljale mladinske izmenjave v okviru akcije 1 - Mladi za Evropo, akcija 2 - Evropska prostovoljna služba, akcija 3 - Mladinske pobude, akcija 4 - Skupne akcije (akcije, ki so se izvajale skupaj z drugimi občinskimi programi) ter akcija 5 - Podporne aktivnosti. Ciljna skupina so bile države članice EU, države EFTA ter države kandidatke za vstop v EU, poleg njih so lahko v določenih akcijah sodelovale tudi države tretjega sveta.

Program je bil sprva bolj osredotočen na evropsko prostovoljno službo, sčasoma pa je naraščalo tudi število manjših projektov v okviru mladinskih izmenjav. Evalvacija programa Mladina je pokazala, da je imel program široke cilje, povezave z želenimi ukrepi in akcijami pa niso bile vedno povsem jasne. Program je odgovarjal na potrebe večine upravičencev in je imel velik vpliv na mlade. Udeleženci projektov so izboljšali predvsem državljanske kompetence, možnosti za zaposlitev, občutek evropskega državljanstva in solidarnosti, a je bilo pri projektih udeleženi veliko mladih z višjo izobrazbo, precej manj pa je bilo mladih z manj priložnostmi. Pozitiven vpliv so čutili tudi mladinski delavci in organizacije, saj so se na lokalni ravni precej izboljšali pogovori z oblastmi, na evropski ravni pa je bil ta vpliv omejen.

Spodnji grafikon prikazuje število vseh sprejetih projektov v programskih državah, pri čemer podatki za leto 2005 in 2006 niso popolni. V prvih šestih letih je bilo za projekte v programskih državah skupno namenjenih čez 500 milijonov evrov, udeležilo pa se jih je čez 800.000 mladih.

Število sprejetih projektov	Leto 2000	Leto 2001	Leto 2002	Leto 2003	Leto 2004	Leto 2005	Leto 2006
Akcija 1	2.692	2.951	2.824	3.089	3.268	2.937	2.196
Akcija 2	5.423	5.754	6.526	6.255	7.037	7.522	1.112
Akcija 3	836	1.136	1.342	1.395	1.756	1.667	-
Akcija 5	1.078	1.616	1.337	680	959	871	731

Spodnji tabeli prikazujeta število udeležencev vseh sprejetih projektov v programskih državah. Podatki za leto 2005 niso popolni, vendar lahko sklepamo, da je število udeležencev skladno s predhodnimi leti naraščalo tudi

v zadnjem letu programa, saj je naraščal tudi znesek dodeljenih sredstev. Največji preskok med zneski, v številu udeležencev in v številu sprejetih projektov je viden v letu 2004, ko se je Evropski uniji pridružilo deset novih držav.

	Leto 2000	Leto 2001	Leto 2002	Leto 2003	Leto 2004	Leto 2005
Število udeležencev	103.784	107.539	116.119	121.571	153.757	106.924

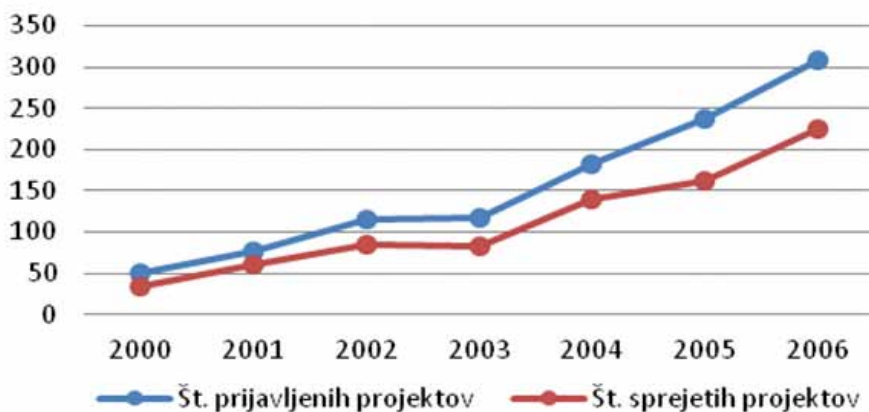
	Leto 2000	Leto 2001	Leto 2002	Leto 2003	Leto 2004	Leto 2005
Število dodeljenih sredstev (mio. eur)	58,1	68,7	70,8	75,8	83,7	86,3

Program Mladina v Sloveniji

Program Mladina se je v letih izvajanja (2000–2006) srečeval s sorazmerno veliko rastjo razpoložljivih sredstev. Posebno velika rast razpoložljivih sredstev je bila v letu 2004 po vstopu Slovenije v Evropsko unijo, ko so se sredstva glede na preteklo leto podvojila. V prvem letu izvajanja programa Mladina je bilo prijaviteljem v Sloveniji na razpolago 380.960 evrov, zadnje leto izvajanja programa Mladina – leta 2006 – je bilo na razpolago 2.188.424 evrov.

Rasti sredstev je v letih izvajanja sledila tudi velika rast povpraševanja po sredstvih s strani prijaviteljev. Nacionalna agencija je v letu 2000 prejela 50 prošenj za sprejem projektov, v letu 2006 že 309. V prvem letu izvajanja je bilo odobrenih 34 projektov, v letu 2006 pa 226 projektov. V celotnem obdobju izvajanja programa je sredstva prejelo 290 različnih prijaviteljev, od tega 119 samo v letu 2006.

Pregled števila prijavljenih in sprejetih projektov

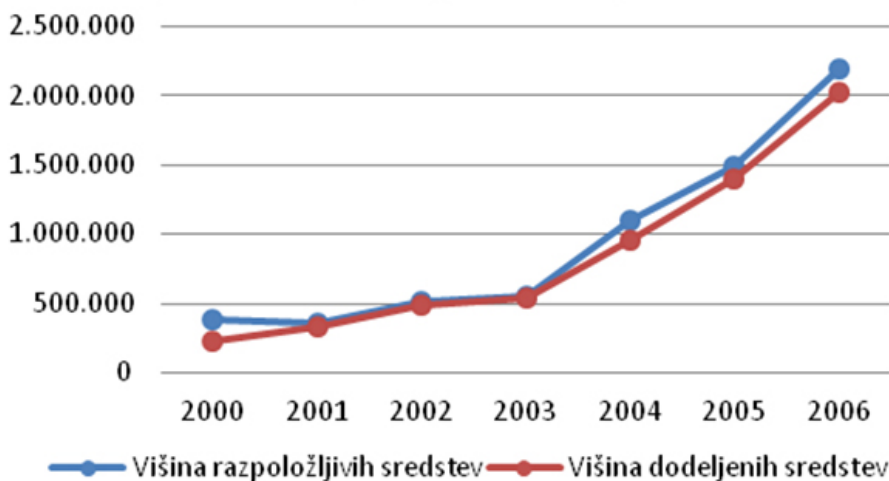

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Število prijavljenih projektov	50	77	115	118	182	238	309
Število sprejetih projektov	34	60	84	82	140	163	226
% sprejetih projektov	68	78	73	69	77	68	73

Eden večjih izzivov izvajanja programa Mladina je bilo predstaviti potencialnim prijaviteljem popolnoma nove koncepte mednarodnega mladinskega dela, ki pred izvajanjem programa Mladina v Sloveniji niso bili širše poznani. Sprva je neporabljenih ostalo precej sredstev, saj

prijavljeni projekti niso bili povsem v skladu s programom ali kakovost samih projektov ni bila dovolj dobra, vendar se je zaradi boljše promocije in pomoči potencialnim prijaviteljem razmerje že naslednje leto zelo izboljšalo.

Pregled višine razpoložljivih in dodeljenih sredstev

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Višina razpoložljivih sredstev	380.960	351.417	510.247	546.317	1.092.635	1.487.928	2.188.424
Višina dodeljenih sredstev	227.413	327.420	487.670	542.190	956.574	1.398.887	2.016.522
% dodeljenih sredstev	59,69	93,17	95,58	99,24	87,55	94,02	92,14

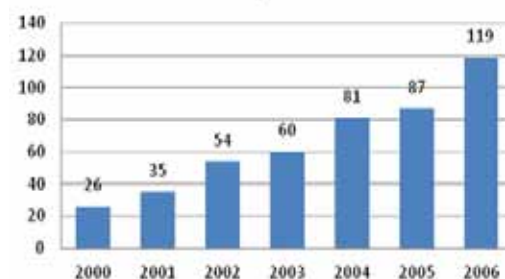
Povsem nova sta bila koncepta opravljanje prostovoljne službe posameznika v tujini in gostiteljstvo prostovoljcev iz druge države v organizaciji v Sloveniji. V letu 2000 sta bili samo dve organizaciji akreditirani

za sprejem prostovoljca iz tujine, šest let pozneje je to možnost imelo 50 različnih organizacij v Sloveniji. Tudi pri mladinskih izmenjavah je razvidno, da je veliko mladinskih organizacij mednarodne

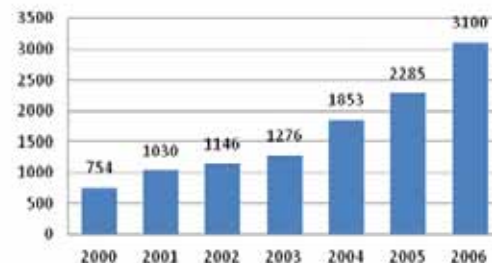
mladinske izmenjave že sprejemalo kot del letnega načrtovanja ter da so tudi mladi čutili potrebo in željo po mednarodnem sodelovanju. V letu 2006 je bilo odobrenih 72 mladinskih izmenjav. Povpraševanje po sredstvih za mladinske izmenjave je bistveno presegalo razpoložljiva sredstva za tovrstne aktivnosti.

V spodnjih preglednicah je razvidno, da je v skladu s prej omenjeno rastjo finančnih sredstev in večjim številom projektov naraščalo tudi število upravičencev (tj. organizacij ali skupin mladih, ki jim je uspelo pridobiti sredstva iz programa Mladina) in udeležencev.

Število upravičencev

Število udeležencev

Program danes: Mladi v akciji (2007–2013)

Prevladuje EVS: statistika programa Mladi v akciji na evropski ravni

V letih 2007–2010 se je programa udeležilo čez 527.000 oseb (390.000 mladih in 137.000 mladinskih delavcev), izmed 61.000 prijavljenih projektov jih je bilo odobrenih 30.100, letno pa je bilo udeleženih čez 20.000 predlagateljev (mladinskih organizacij, neformalnih skupin mladih, javnih organov ...). Analiza podatkov leta 2009 je potrdila velik porast novih prijaviteljev, saj je le 28 odstotkov prijaviteljev tega leta sodelovalo v programu tudi leto prej. V obdobju od 2007 do 2010 je program Mladi v akciji za projekte namenil 549 milijonov evrov, ki so bili porabljeni v celoti. Graf na naslednji strani predstavlja število udeležencev vseh programskih držav po akcijah in po letih.

Število udeležencev projektov Mladi v akciji

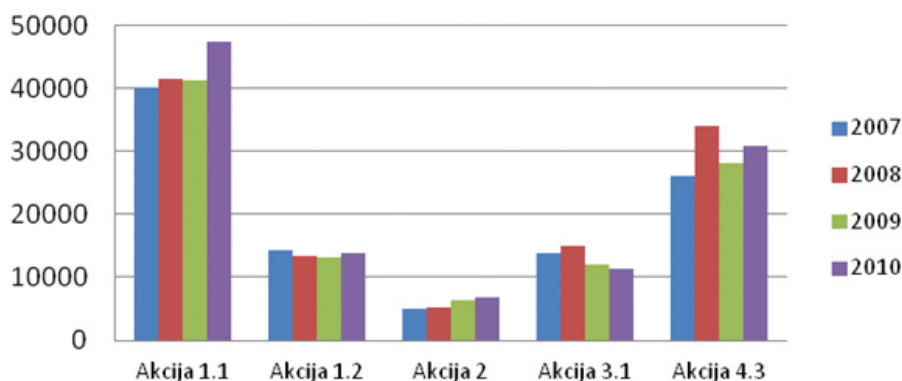

Tabela prikazuje porazdelitev finančnih sredstev med sprejete projekte. Zneski so v mio. eur.

	Akcija 1.1	Akcija 1.2	Akcija 1.3	Akcija 2	Akcija 3.1	Akcija 4.3	Akcija 5.1
2007	25,664	9,370	7,513	40,434	7,486	12,149	3,224
2008	27,462	9,850	6,837	42,966	8,096	12,656	3,607
2009	28,142	10,023	6,965	44,621	7,557	12,828	3,532

Akcija 1: Mladi za Evropo

V to akcijo se je vključevalo največ mladih. Okoli 11.500 projektov se je v štirih letih udeležilo čez 258.000 mladih. Mladinske izmenjave so bile večinoma večstranske in so vključevale več kot tri države, z leti se je število vključenih držav povečevalo. Najbolj zahtevna podakcija so bile mladinske pobude, saj je bila sprejeta zgolj tretjina prijavljenih projektov. Mladi so povedali, da so se naučili delovati v skupini, razviti nove ideje in jih spraviti v prakso. Projekti mladih za demokracijo so bili uveljavljeni šele leta 2007, a se število prijavljenih projektov in udeležencev vztrajno povečuje.

Akcija 2: Evropska prostovoljna služba

Število prostovoljcev se vsako leto povečuje; leta 2010 jih je bilo skoraj 7.000, v štirih letih programa Mladi v akciji pa je bila skupna številka več kot 23.000.

EVS je za mlade odlična učna izkušnja, saj spodbuja njihovo samostojnost, odgovornost, razvija njihove kompetence, ima pa tudi pozitiven vpliv na gostiteljsko okolje. Večina udeležencev je pri udeležbi v Evropski prostovoljni službi oblikovala svoje želje za poklicno življenje in nadaljnje udejstvovanje v družbi.

Akcija 3: Mladi v svetu

V omenjenem obdobju se je aktivnosti mladinskih izmenjav in projektov usposabljanj in mreženja udeležilo čez 52.000 mladih iz programskih ali sosednjih partnerskih držav, število prijav pa se še povečuje.

Akcija 4: Podporni sistemi na področju mladine

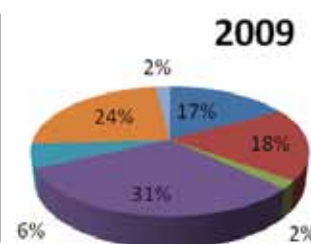
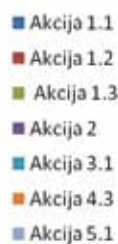
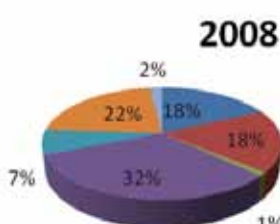
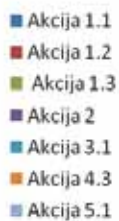
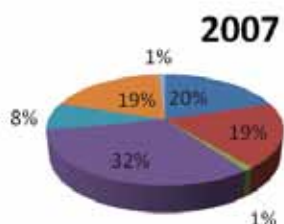
Projektov usposabljanja in mreženja se je v letih od 2007 do 2010 udeležilo čez

39.000 mladinskih delavcev, odobrenih pa je bilo skoraj 1.900 projektov. Poleg tega se je čez 79.000 mladinskih delavcev udeležilo aktivnosti, ki so jih organizirale nacionalne agencije. Od leta 2007 se vsako leto sofinancira delovanje okoli 100 evropskih mladinskih nevladnih organizacij, objavljena sta bila dva razpisa za projekte, ki podpirajo inovativnost in kakovost, ter trije razpisi za podporo dejavnosti obveščanja javnosti, vsako leto pa se izda tudi razpis za projekte z lokalnimi ali regionalnimi javnimi organi ali evropskimi nevladnimi organizacijami.

Akcija 5: Podpora evropskemu sodelovanju na področju mladine

Udeleženci projektov znotraj te akcije menijo, da so projekti med drugim povečali zanimanje za evropske tematike ter občutek evropske multikulturalnosti. Čez 60 odstotkov mladih je tudi potrdilo, da so se udeležili volitev za Evropski parlament, medtem ko splošni statistični kazalniki kažejo, da se v povprečju teh volitev udeleži zgolj 29 odstotkov mladih med 18. in 24. letom starosti. Akcija 5 prav tako spodbuja k večji ozaveščenosti na področju mladine ter partnerstva z mednarodnimi organizacijami (Svet Evrope, Prostovoljci združenih narodov).

Spodnji grafi prikazujejo odstotke prijavljenih projektov po akcijah v posameznem letu. Leta 2007 je bilo sprejetih več kot 6.500 projektov in v več kot polovico so bili vključeni mladi z manj priložnostmi. Leta 2008 je bilo sprejetih čez 7.300 projektov, leta 2009 pa čez 7.800, medtem ko so bili mladi z manj priložnostmi vključeni le v slabi polovici projektov. Med projekti prevladuje evropska prostovoljna služba, za njo pa projekti usposabljanja in mreženja.

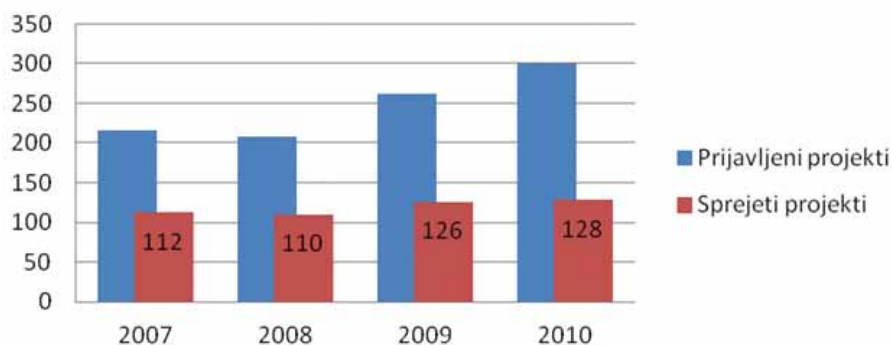
Najbolj aktivna so društva: statistika programa Mladi v akciji v Sloveniji v letih 2007–2010

Program Mladi v akciji je nastajal v času, ko se je znatno okrepilo evropsko sodelovanje na področju mladine, ki je nov zagon dobilo z objavo bele knjige Evropske komisije »Nov zagon za evropsko mladino«. Vsebinski poudarki, ki jih predstavlja MvA, so tako postali mnogo natančneje določeni, izhajali pa so iz sprejetih prednostnih področij razvoja evropskih mladinskih politik. Ravno zato ni presenetljivo, da je bilo že prvo leto delovanja programa število prošenj visoko, povpraševanje je bilo manjše le pri novih akcijah, ki jih v programu Mladina ni bilo.

V letu 2007 je 121 različnih prijaviteljev

predložilo 216 prošenj za sprejem projektov. Sprejetih jih je bilo 112, največji osip pa je bil med mladinskimi pobudami, saj jih je bila sprejeta zgolj slaba polovica. V letu 2008 je razmerje ostalo podobno, leta 2009 pa je jih bilo od 261 prošenj sprejetih 126. Opazno je bilo začasno pomanjšanje povpraševanja po projektih mladih za demokracijo in sodelovanje s sosednjimi partnerskimi državami Evropske unije. Najnižja uspešnost prijavljanja projektov v letu 2010 je bila pri mladinskih pobudah (30,63 odstotka) ter pri akciji 3.1 (24,32 odstotka), a so se pri obeh podelila vsa razpoložljiva sredstva, kar kaže na veliko konkurenčnost in jasno usmerjenost k ciljem programa, posledično pa tudi na obvezno visoko kakovost projektov. Zaradi nižjih možnosti za sprejem projektov obstaja nevarnost negativnega vpliva na motivacijo prijaviteljev.

Razmerje med prijavljenimi in sprejetimi projekti

V letu 2007 se je podelilo 1.217.866 evrov, od tega najmanj novima akcijama (Projekti mladih za demokracijo in Srečanja mladih). Pri prvih je bilo dodeljenih zgolj 23 odstotkov razpoložljivih sredstev, pri drugih pa slaba polovica. Slab odziv je bilo zaznati tudi v drugih evropskih državah. V letu 2008 so neuporabljen sredstva ostala predvsem v akciji 2 – Evropska prostovoljna služba

in akciji 5.1 – Srečanja mladih, vendar slednja predstavlja le štiri odstotke vseh razpoložljivih sredstev v programu. Ponovno je bilo najmanj sredstev dodeljenih za akcijo 1.3 Projekti mladih za demokracijo in akcijo 5.1, pri katerih tudi sicer ni veliko prijav. V letu 2010 so se navkljub sprejemu le slabe polovice projektov podelila vsa od razpoložljivih 1.582.223 evrov.

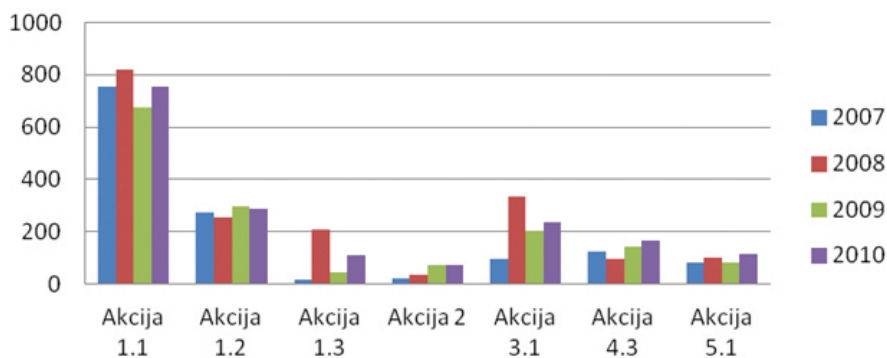
	Akcija 1.1	Akcija 1.2	Akcija 1.3	Akcija 2	Akcija 3.1	Akcija 4.3	Akcija 5.1
2007	344.752,00	145.459,00	27.500,00	534.873,00	63.379,00	83.449,00	18.453,00
2008	414.184,00	156.095,00	132.882,00	363.119,00	129.352,00	67.709,00	10.530,00
2009	399.417,00	147.525,00	68.395,00	584.671,00	112.843,00	88.841,00	43.795,00
2010	471.824,00	183.301,00	92.677,00	569.091,00	113.572,00	120.469,00	31.289,00

Grafikon na naslednji strani prikazuje število udeležencev pri projektih posameznih akcij v letih, ki jih zajema evalvacija. Najbolj izstopajo mladinske izmenjave. V letu 2007 se je projektov udeležilo 1.387 udeleženk in udeležencev, v letu 2008 pa 1.906, kar predstavlja

37-odstotno povečanje. Leta 2009 se je število udeležencev zmanjšalo na 1.752, leta 2010 pa na 1.741, a je to lahko posledica manj razpoložljivih sredstev za mladinske izmenjave in mladinske pobude ter sprejema manj projektov, a so le-ti bili finančno bolj obsežni.

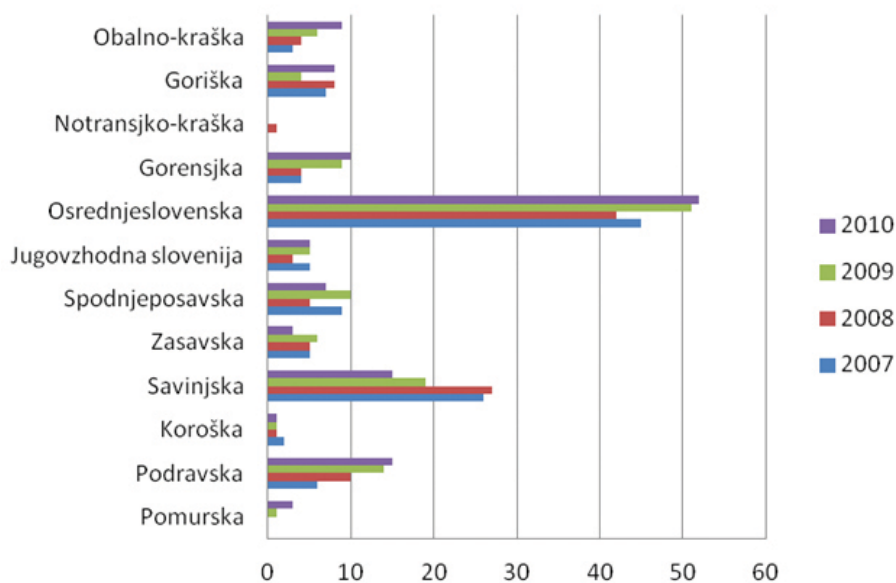
Število udeležencev po akcijah in programskih letih

Statistični podatki glede prijavljanja projektov v posameznih regijah kažejo slabo zastopanost v Notranjsko-kraški, Koroški in Pomurski regiji kljub nekaterim promocijskim akcijam za večje zanimanje. Največ projektov je odobrenih v Osrednjeslovenski regiji, vendar je pri

tem treba upoštevati, da imajo številne organizacije sedež prav v Ljubljani, lokacijo upravičencev pa določamo glede na njihov sedež. Med upravičenci prevladujejo društva, za njimi zavodi, neformalne skupine mladih pa prevladujejo pri prijavi projektov mladinskih pobud.

Zastopanost projektov po posameznih regijah in programskih letih

Upravičeni predlagatelji v letih 2007-2010

Rezultati evropske vmesne evalvacije programa Mladi v akciji (2007-2009)

Izvajanje programa Mladi v akciji se tako na evropski kot tudi na nacionalnih ravneh

preverja vsako leto z namenom pridobitve predlogov za izboljšavo in krepitev programa. Vmesna evalvacija je bila izvedena po treh letih delovanja programa in zajema obdobje od 1. 7. 2007 do 30. 9. 2009. Vključeni so bili nacionalne agencije, nacionalne oblasti, mladinske organizacije, Izvajalska agencija, Evropska komisija, centri SALTO, krovne mladinske organizacije in pet fokusnih skupin udeležencev.

Evalvacija programa Mladi v akciji je pokazala, da program uspešno sledi zastavljenim ciljem. Anketiranci (anketiranih je bilo 5.300 udeležencev) so potrdili pozitiven vpliv programa na razvoj lastnih spretnosti in kompetenc ter občutka evropskih državljanov.

Kljub temu, da se je program Mladi v akciji na splošno izkazal za boljšega od programa Mladine, so se šibkosti pokazale v notranjih povezavah med cilji in podakcijami. Pet splošnih ciljev, štiri stalne prednostne naloge, letne prednostne naloge ter cilji v okviru posameznih akcij in podakcij zaradi svoje razvejanosti program zapletejo, zaradi česar ta izgubi fokus in notranjo povezanost.

POMEN

Raziskava je potrdila, da je program Mladi v akciji že od samega začetka uspešno vpet v cilje širše strategije in politik Evropske unije. Dopolnjuje ostale programa EU in nacionalne pobude, pri čemer se podatki po državah rahlo razlikujejo. Program se uspešno prilagaja potrebam mladih, zato je ena izmed prednostnih nalog postala tudi reševanje nezaposljivosti. Mladinski delavci prednost programa prepoznajo predvsem v izboljševanju kakovosti mladinskega dela in njegove prepoznavnosti ter kakovosti neformalnega učenja.

VELJAVNOST IN TRAJNOST

Število vključenih mladih z manj priložnostmi narašča. Doseg programa je še vedno omejen, zato je eden izmed prihodnjih ciljev tudi izboljšava njegove vidnosti in prepoznavnosti. Omejen je tudi vpliv programa na državne zakonodaje, večji pa je na področju mladinskih politik in prakse. Raziskava je pokazala, da vpliv programa sega prek neformalnega učenja in mladinskega dela; vpliva namreč tudi na samozavest vseh udeležencev, širjenje socialnih mrež, nadaljnjo vpletenost v podobne aktivnosti, prispeva pa tudi h krepitvi ključnih kompetenc vseživljenjskega učenja in zanimanja za nadaljnjo formalno, neformalno in poklicno izobraževanje. Mnogo udeležencev tudi kasneje ostane vpletenih v delo organizacij, povezuje in mreže s partnerskimi organizacijami pa postanejo trdnjše. Anketiranci so izrazili željo po nadaljnji podpori Youthpassa in povečanju njegove prepoznavnosti.

UČINKOVITOST

Porabijo se skoraj vsa sredstva, ki so namenjena za dotacije. Porast števila prijav kaže na vse večje zanimanje za vse akcije. Administrativni stroški se na prvi pogled zdijo visoki, a so upravičljivi, saj se v program vključuje veliko prvih prijaviteljev z manjšimi projekti. Mnoge organizacije čutijo veliko administrativno breme, zato se bodo postopki v prihodnje poenostavili. Iz raziskave je tudi razvidno, da si upravičenci želijo boljši sistem nadzora, saj bi tako lahko skupine še bolj vplivale na potrebe in oblikovanje sistema.

Rezultati nacionalne vmesne evalvacije programa Mladi v akciji (2007–2009)

Junija leta 2010 je bila objavljena evalvacija programa Mladi v akciji v Sloveniji, ki zajema obdobje od 1. januarja 2007 do 31. decembra 2009. Splošni cilji Evropske unije v tem obdobju so bili spodbujati občutek evropskega državljanstva, solidarnosti in strpnosti ter vključevanje mladih Evropejcev, starih od 15 do 28 let (v nekaterih primerih od 13 do 30 let), v oblikovanje prihodnosti Evropske unije.

Upoštevač te cilje je evalvacija pokazala pozitivno in uspešno izvajanje programa s strani slovenskih interesnih skupin – nacionalnih oblasti, nacionalne agencije in upravičencev programa. Ob evalvaciji so bili zbrani tudi predlogi za oblikovanje prihodnjega večletnega obdobja na področju mladine, pri čemer temeljijo na slovenskih izkušnjah glede trenutnega načina izvajanja programa.

Podatki temeljijo na normativnih, statističnih in zapisanih podatkih, intervjujih ter analizi anket. Glavne ugotovitve so:

SPLOŠNO

- Zastopane so bile vse decentralizirane podakcije.
- Odbrenih je bilo 56,7 odstotka vseh prijavljenih projektov. Udeležencev je bilo 5.385, od tega je jih bilo v povprečju 47,9 odstotka moškega in 52,1 odstotka ženskega spola, vključenih pa je bilo 10 odstotkov mladih z manj priložnostmi.
- V povprečju je bilo porabljenih 91,4 odstotka razpoložljivih sredstev, kar pomeni približno 1.300.000 evrov letno. Evropska unija je poleg tega namenila tudi povprečno 170.000 evrov letno za Salto Resource Centre in 25.000 evrov letno za nacionalni Eurodesk.
- Na nacionalni agenciji je bilo v tem obdobju za polni delovni čas zaposlenih devet oseb.

POMEN

- Vse interesne skupine v mladinski politiki program Mladi v akciji priznavajo kot vodilni program na področju mladine v kontekstu evropske in nacionalne politike.
- Večina vključenih skupin vidi program kot pomemben dejavnik za obstoj mednarodnih in še posebej nacionalnih ter lokalnih projektov in pobud na področju mladine.

USPEŠNOST IN UČINKOVITOST

- Vsi, od nacionalnih oblasti do skupin udeležencev, program ocenjujejo kot

spodbudno in potrebno pobudo, ki pomaga razširjati znanje, poznavanje in poglede na aktualno problematiko mladine, s posebnim poudarkom na spodbujanju njihovega dela na lokalni politični ravni in zanj.

- Program je v tem obdobju ocenjen kot delno učinkovit, saj sta bila poraba proračuna in število udeležencev pri nekaterih podakcijah v letih 2007 in 2008 premajhna.
- Pozitivno je bilo ocenjeno vsakoletno vnaprejšnje financiranje programa.

TRAJNOST

- Program je bil ocenjen kot eden vodilnih programov na področju mladine, še posebej na nacionalni in lokalni ravni, ter ima na splošno velik vpliv na nadaljnji obstoj upravičencev.
- Program je prepoznan kot eden izmed vodilnih programov na področju mladine v svetu in se uspešno spoprijema z ostalimi lokalnimi ali mednarodnimi pobudami mladinskih programov.
- Rezultati izvajanja programa in dejavnosti obveščanja s strani nacionalne agencije so se uspešno razširjali preko različnih aktivnosti in publikacij.
- Program je postal nepogrešljiv za mlade, ki iščejo priložnosti in izzive. Interesne skupine si želijo, da bi bil prihodnji program usmerjen k vrsti kontekstnih, finančnih in administrativnih usmeritev ter poenostavitve tako na evropski kot tudi nacionalni ravni.

Rezultati letošnje spremljevalne raziskave EK o učinkih programa: Program Mladi v akciji izboljšuje zavest o državljanstvu in podjetniško žilico

Kot vsako leto je Evropska komisija tudi letos izvedla spremljevalno raziskavo, s katero so želeli preveriti, kakšen vpliv ima program Mladi v akciji na udeležence in predlagatelje. Rezultati raziskave kažejo, da program Mladi v akciji uspešno spodbuja aktivno

državljanstvo in pomaga pri pridobivanju kompetenc, ki vodijo v osebni, družbeni in poklicni razvoj.

Glavni rezultati raziskave:

Med udeleženci:

- 91 odstotkov jih meni, da so z udeležbo v programu Mladi v akciji izboljšali sporazumevanje v tujem jeziku;
- 84 odstotkov jih meni, da so se naučili, kako narediti nekaj pozitivnega za lokalno skupnost in družbo;
- 75 odstotkov jih sedaj bolje prepoznava priložnosti za svojo osebno in poklicno prihodnost;
- 87 odstotkov mladih sedaj bolj ceni večkulturnost v Evropi;
- 67 odstotkov pa jih je prepričanih, da je participacija v programu izboljšala njihove zaposlitvene možnosti.

Med mladinskimi delavci:

- 86 odstotkov jih pravi, da bodo sedaj bolj upoštevali in vključevali mednarodno dimenzijo pri svojem delu;
- 92 odstotkov jih meni, da so z udeležbo v programu pridobili spretnosti in znanja, ki jih preko projektov na nacionalni ravni ne bi mogli.

Med mladinskimi organizacijami:

- 90 odstotkov jih je prepričanih oziroma menijo, da je udeležba v programu Mladi v akciji izboljšala znanje o projektne načrtovanju;
- 89 odstotkov pa jih pravi, da sedaj bolj cenijo kulturno raznolikost.

Na vprašanje, ali so po prvi udeležbi v programu Mladi v akciji še kdaj sodelovali v njem oziroma ali to še nameravajo, je pozitivno odgovorilo 80 odstotkov mladih, 90 odstotkov mladinskih delavcev in kar 96 odstotkov mladinskih organizacij.

Več informacij in več rezultatov raziskave je na voljo na: http://ec.europa.eu/youth/focus/doc/monitoring_survey/report_monitoring_survey.pdf

Program EU na področju mladine po letu 2013

Komisarka Androulla Vassiliou o prihodnjem programu EU na področju mladine.

V svojem govoru v Evropskem parlamentu 15. junija je Androulla Vassiliou podala smernice o oblikovanju novega programa na področju mladine v naslednjem finančnem obdobju (2014–2020). Pojasnila je, da je v trenutnem finančnem okviru podpora EU za izobraževanje, usposabljanja in mladino zelo razdrobljena. Na voljo je več programov z različnimi cilji in vsebinami, ki pokrivajo različne dele sveta in delujejo na različne načine, med njimi pa je le malo interakcije.

Po mnenju Odbora za izobraževanje in kulturo bi bilo treba ohraniti najboljše med njimi in aktivnosti poenostaviti v enotno skladno strategijo, ki bo dosegala cilje strategije Evropa 2020. Prihodnji program izobraževanja, usposabljanja in mladine bi tako lahko omejili le na tri vrste akcij:

- učna mobilnost,
- reforme politik na ravni EU in držav tretjega sveta (npr. modernizacija višje izobrazbe) ter
- sodelovanje in partnerstva med izobraževalnimi ustanovami in ostalimi interesnimi skupinami (npr. dialog med univerzo in podjetji).

Te se med seboj dopolnjujejo in druga drugo krepijo. Da bi bile čim učinkovitejše, bi morale biti združene pod enim programom, ki bi zagotovil, da bi vse, kar delamo, prispevalo k strategiji 2020, ciljem izobraževanja, modernizaciji višje izobrazbe in strategiji na področju mladine. Manj bo birokratskih postopkov in le-ti bodo lažji. Poleg omenjenih možnosti bo na voljo dodatni finančni instrument za študente magisterija: posojilo bank za opravljanje magisterija v tujini ne glede na njihovo socialno ozadje. V predlogu strukture novega finančnega okvira z dne 29. junija je Komisija novi program poimenovala »Education Europe« in mu namenila več denarja kot do zdaj.

Več informacij je na voljo:

Celotni govor komisarke Androulle Vassiliou je na voljo na: http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/vassiliou/headlines/speeches/2011/06/exchange_of_views_en.pdf

Nov finančni okvir 2014–2020: http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/vassiliou/headlines/news/2011/07/20110701_en.htm

Stališča pomembnih akterjev na področju mladine o prihodnjem programu za mlade

V nadaljevanju vam predstavljamo povzetke stališč nekaterih pomembnih akterjev na področju mladine o prihodnjem programu EU za mlade po letu 2013.

Evropski parlament

V 104. členu Resolucije Evropskega parlamenta z dne 8. junija 2011 o vlaganju v prihodnost: novi večletni finančni okvir za konkurenčno, trajnostno in vključujočo Evropo je Evropski parlament poudaril, »da bi morali biti mladi pomembna prednostna naloga Unije in da je treba razsežnosti mladih v politikah in programih EU nameniti bolj prepoznavno mesto in jo okrepiti; je prepričan, da bi bilo treba vprašanje mladih obravnavati kot medsektorsko temo v EU, ustvariti medsebojne učinke med različnimi politikami

za mlade, izobraževanjem in mobilnostjo; pozdravlja vodilno pobudo 'Mladi in mobilnost' kot temeljni kamen strategije Evropa 2020; posebej poudarja, da bi morali programe za mlade, kot je program Vseživljenjskega učenja in Mladi v akciji, ki imajo nizke stroške na upravičenca ter so posledično zelo učinkoviti, v naslednjem večletnem finančnem okviru voditi kot ločene programe, in da zaslužijo veliko večja vlaganja.«

Celotna resolucija je na voljo na povezavi: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P7-TA-2011-0266+0+DOC+XML+V0//SL>

Generalni direktorji za področje mladine

Skupno stališče generalnih direktorjev temelji na dolgoletnih izkušnjah in poznavanju vpliva programov Mladina in Mladi v akciji na mlade v državah članicah Evropske unije. Izrazili so odgovornost, da se ohrani čim več podobnosti med trenutnim in prihodnjim programom na

Mladinske organizacije po Evropi prepoznavajo program Mladi v akciji kot unikatni in edini program Evropske unije, ki podpira neformalno učenje in je namenjen vsem mladim ter mladinskim organizacijam ne glede na njihovo vključenost v formalno izobraževanje.

področju mladine, še posebej enkratnost zagotavljanja enakih možnosti za vse mlade glede dostopanja do programov, ki podpirajo neformalno učenje ter promovirajo in razvijajo ključne kompetence.

Med oblikovanjem tega stališča natančni predlogi glede prihodnjega programa na področju mladine s strani Evropske komisije še niso bili znani, zato so generalni direktorji pripravili predloge, ki so po njihovem mnenju za prihodnji program ključni. Prihodnji program naj bi:

- bil neodvisen in usmerjen k določenim potrebam na področju mladine v EU,
- bil instrument za uresničevanje evropske strategije na področju mladine, ki jo je podprl Svet Evrope in naj bi izpolnjevala načela Lizbonske pogodbe,

- sledil ciljem sodelovanja na področju mladine skozi podpiranje neformalnega učenja, si prizadeval za izboljševanje življenjskih pogojev mladih v Evropi z neodvisno mladinsko politiko in tako prispeval k ciljem strategije Evropa 2020 in pobudi Mladi v gibanju,
- olajšal povezovanja z drugimi evropskimi programi in področjih znotraj okvira posameznih akcij,
- temeljil na pozitivnih dejstvih trenutnega programa Mladi v akciji, nadaljeval aktivnosti z mladimi in za mlade ter ohranjal pozitiven vpliv na mlade in mladinsko delo v državah članicah,
- se bolj usmerjal k ustvarjanju enakih možnosti za vse mlade, še posebej k vključevanju mladih z manj priložnostmi na vsa področja programa, saj sta se pokazali možnost in priložnost za zagotavljanje

mobilnosti mladih z manj priložnostmi, premagovanje socialne izključenosti ter brezposelnosti mladih,

- prispeval naj bi k razvoju mladinskega dela na lokalnih, regionalnih, nacionalnih ravneh in na evropski ravni ter k socialnemu in političnemu prepoznavanju mladinskega dela in neformalnega učenja,
- ohranjal pozitiven vpliv, ki ga ima program Mladi v akciji na demokratično življenje in aktivno evropsko državljanstvo mladih,
- podpiral manj obsežne projekte,
- še naprej spodbujal in podpiral sodelovanje zunaj meja Evropske unije s sosednjimi in partnerskimi državami po svetu.

Poudarili so poenostavitev postopkov (prijavnih obrazcev, pavšalnih zneskov, zaščite in varnostnih ukrepov ipd.) z namenom zmanjšanja administrativnega bremena na vseh področjih, še posebej za upravičence programa. Okrepiti bi se morala decentraliziran sistem upravljanja projektov in podpora nacionalnih agencij, še posebej kot strokovne podporne strukture za mlade, mladinske delavce in mladinske voditelje na področju neformalnega izobraževanja.

Zgoraj omenjeni predlogi dobro utemeljujejo ohranitev samostojnega prihodnjega programa na področju mladine vključno z neodvisnimi finančnimi sredstvi, njegova struktura in oblika pa naj še naprej ustrezata resničnim potrebam mladih Evropejcev.

Evropski mladinski forum

Program EU Mladi v akciji je največji evropski program, ki podpira aktivnosti mladih, da bi se izboljšal njihov položaj. V letih 2007–2013 bo približno milijonu mladih Evropejcev ponudil priložnost dragocenih izkušenj neformalnega učenja (NFE) in mobilnosti kot odgovor na njihove potrebe.

Evropski mladinski forum odobrava posvet Evropske komisije o oblikovanju prihodnjega programa na področju mladine. Mladinske organizacije po Evropi prepoznavajo program Mladi v akciji kot unikatni in edini program Evropske unije, ki podpira neformalno učenje in je namenjen vsem mladim ter mladinskim organizacijam ne glede na njihovo vključenost v formalno izobraževanje. Podpira evropsko mladinsko delo in vključevanje mladih Evropejcev ter prepoznava ključno vlogo evropskih mladinskih organizacij in Evropskega mladinskega foruma. Je tudi edini program, ki ga izvajajo mladi, ki jih program zadeva. Svoje mnenje smo oblikovali na podlagi treh obsežnih raziskav med mladinskimi organizacijami na evropski in nacionalnih ravneh ter na podlagi analize obstoječih praks.

Novi program mora temeljiti na kompetencah EU in mora ustrezati potrebam mladih. Učinkovito orodje evropske mladinske politike je lahko le, če je trdno zgrajeno na teh dveh temeljih. Le močnejši program lahko doseže cilje in koristi trenutnim in prihodnjim generacijam mladih ter prek tega tudi okrepi Evropsko unijo kot demokratično skupnost državljanov.

Trenutni program Mladi v akciji in njegovi predhodniki podpirajo mladinske organizacije pri ustvarjanju večjih sprememb za mlade Evropejce kot drugi programi. Evropska unija in države članice bi morale biti na to ponosne in imeti še višje cilje. Ne le da si mladi v Evropi zaslužijo program, ki odgovarja na njihove potrebe, zahtevajo tudi podporo za gradnjo evropske demokracije in podporo evropskega družbenega modela.

- Prihodnji program EU na področju mladine naj ostane samostojen in usmerjen k neformalnemu izobraževanju za mlade.
- Postane naj jedro večjega vlaganja EU v mlade; vložiti bi se moral en bilijon evrov oz. deset evrov na mladega Evropejca v obdobju 2014–2020.
- Spodbuja naj vključevanje vseh mladih v demokratično življenje in zagotavlja takšne učne učinke, ki bodo dosegali cilje pobude Mladi v gibanju.
- Mladinskim organizacijam naj omogoča usmeritev virov k mladim. Proces, obveščanje in strukture dodeljevanja sredstev na lokalnih in evropski ravni naj bodo poenostavljeni, lažje dosegljivi in razumljivi za vse mlade.
- Ima naj panevropski pristop in tudi mladim Evropejcem zunaj meja Evropske unije omogoča popolno sodelovanje v programu.
- V izogib standardizaciji projektov naj bo novi program bolj prilagodljiv, da bodo lahko mladi sami zasnovali prave inovativne in alternativne projekte.
- Mladi naj bodo partnerji in soustvarjalci na vseh ravneh programa Mladi v akciji, da bo le-ta v celoti izpolnil svoje cilje.

Vprašljivo je, ali bo lahko novi program »Education Europe« v celoti izpolnjeval določila Lizbonske pogodbe. Podpiramo večjo finančno podporo za formalno izobraževanje, prostovoljstvo ter neformalno in pristočasno učenje, vendar je težko oceniti pravo vrednost podanih predlogov, saj še ni jasno, kolikšen proračun bo dodeljen področju za mladino.

Več informacij je na voljo na povezavah: http://www.youthforum.org/index.php?option=com_content&view=article&id=920:position-paper-on-youth-in-action-20-&catid=70:education&Itemid=83&lang=en

http://www.youthforum.org/index.php?option=com_content&view=article&id=1069%3Aeu-budget-proposals-a-unclear-future-for-youth-programmes&catid=28%3Acurrent-users&Itemid=89&lang=en

Nemška vlada

Leta 2010 je nemška vlada izvedla raziskavo z namenom pridobitve ocene programa Mladi v akciji, da bi tako pomagala pri oblikovanju novega evropskega programa na področju mladine. Rezultati kažejo, da je program Mladi v akciji zelo pomemben za izvajanje evropske mladinske politike. Poleg promoviranja in poudarjanja razvoja ključnih kompetenc pomembno prispeva tudi k podpiranju neformalnega učnega procesa.

Dodana socialna vrednost rezultatov programa udeležencem predstavlja dolgoročno veljavo, izraža pa se prek odnosov in sprememb vedenja v dobro družbenega vključevanja. Raziskava potrjuje visoko stopnjo učinkovitosti programa v povezavi s socialnimi, osebnimi in medkulturnimi kompetencami. Pri oblikovanju stališča nemške vlade so poleg rezultatov raziskave o programu Mladi v akciji pomembno vlogo igrala tudi mnenja organizacij in posameznikov, dejavnih na področju mladinskega dela. Prihodnji program na področju mladine bi moral:

- biti samostojen in usmerjen k določenim potrebam na evropskem področju mladih,
- biti zgrajen na pozitivnih temeljih programa Mladi v akciji,
- biti evropski instrument za izvajanje mladinskih strategij Evropske komisije,
- slediti ciljem Lizbonske pogodbe ne le s širjenjem mladinskih izmenjav in izmenjav med tistimi, ki so dejavni na področju mladinskega dela, temveč tudi s promocijo povečanega vključevanja mladih v demokratično področje EU,
- slediti trem ciljem: omogočati neformalno in priložnostno učenje, spodbujati vključevanje v družbi v pomenu evropskega državljanstva ter izboljševati življenjske pogoje mladih v Evropi s samostojno mladinsko politiko,
- še naprej omogočati obstoječe aktivnosti za mlade in z mladimi,
- ohraniti mlade z manj priložnostmi kot glavno ciljno skupino,
- olajševati povezovanje različnih programov ter
- poenostaviti administrativne postopke.

Rezultati spletne ankete Evropske komisije o prihodnjem programu EU na področju mladine

Med 15. septembrom in 30. novembrom 2010 je bila odprta spletna anketa, do katere so imeli dostop prav vsi, ki so obiskali

spletno stran Evropske komisije. Nanjo je tako odgovorilo skoraj 7.000 posameznikov, društev, organizacij, javnih organov, oblikovalcev politik in interesnih skupin. Ta anketa je le del širšega procesa posvetovanj, saj je Evropska komisija izvedla tudi več posebnih srečanj, konferenc in seminarjev, izvedeni pa sta bili še dve anketi na področju formalnega izobraževanja – ena na področju vseživljenjskega učenja in ena na področju programa Erasmus Mundus.

Anketiranci spletne ankete pozitivno prepoznajo dodano vrednost programa EU na področju mladine. Tudi v državah, kjer poleg programa Mladi v akciji že obstajajo različne možnosti neformalnega izobraževanja, izražajo potrebo po še več takšnih možnostih. Menijo, da bi prihodnji program moral:

- prispevati k razvoju, prepoznavanju in podpiranju mladinskega dela,
- izboljševati kapacitete, kakovost in trajnost aktivnosti v mladinskih organizacijah,
- zagotavljati več in boljše priložnosti za mlade, da izrazijo svoja mnenja.

Najpomembnejše teme, ki so jih izrazili anketiranci, so socialne spremembe, brezposelnost mladih in spremenljive potrebe trga dela, diskriminacija, rasizem in ksenofobija med mladimi ter socialna izključenost mladih z manj priložnostmi. Večina jih meni, da bi prav slednji morali ostati glavna ciljna skupina prihodnjega programa.

Prihodnji program EU na področju mladine bi se moral izvajati ločeno, nekaj anketirancev pa je izrazilo željo, da bi bila dobrodošla večja možnost povezovanja treh zgoraj omenjenih programov. Mnogo jih tudi meni, da bi moralo ime programa ostati enako, torej Mladi v akciji, saj bi program tako pridobil na vidnosti in prepoznavnosti. Informacije o programu so lahko dostopne, gradivo je uporabnikom prijazno, prijavnih obrazci pa bi po mnenjih anketirancev lahko bili preprostejši, da bi bili bolj prijazni tudi za mlade z manj priložnostmi.

Anketiranci menijo, da je število podprtih projektov v programu Mladi v akciji in število udeležencev zelo nizko v primerjavi s številom vseh predlaganih projektov v Evropi. Izmed mogočih pristopov za izboljšanje le-tega anketiranci rešitev vidijo v aktivnostih za posrednike z velikim učinkom pomnoževanja rezultatov (mladinske voditelje, mladinske organizacije) in/ali v razvijanju partnerstev med lokalnimi in regijskimi organizacijami ter javnimi organi s ciljem iskanja skupnih interesov in posledičnem dogovoru o sofinanciranju projektov.

Želimo, potrebujemo in si zaslužimo!

Želimo, potrebujemo in si zaslužimo samostojen program EU za podporo mladinskemu delu! V Sloveniji veliko bolj kot kje drugje! V prihodnje še bolj kot danes!

Uroš Skrinar, direktor Mladinske mreže MaMa*

V teh dneh zaključujem svoje aktivno delovanje v enem izmed mladinskih centrov v Sloveniji, v katerem sem pretežno deloval na področju mednarodnega sodelovanja ali, kot sam raje pravim, »pri vzpodbujanju mobilnosti sovrstnikov«. Drznem si reči, da program Mladi v akciji in tudi oba njegova predhodnika kar dobro poznam. Lahko bi celo rekel, da sem »generacija mladinskih delavcev«, ki je »zrasla gor« s temi in delno tudi zaradi teh programov. Četudi se kdaj ne strinjam s kakšno odločitvijo naše nacionalne agencije, je neizpodbitno dejstvo, da je delo v vseh preteklih letih opravila več kot odlično in bistveno sooblikovala mladinsko področje ter predvsem kakovost v mladinskem delu, ki je pripeljalo do danes že vidnih učinkov. Ti so težko merljivi. A jih je ogromno. To si upam trditi, ker jih vidim pri in na mladih, ki so sodelovali v projektih, sprejetih v program Mladi v akciji. Upam, da bo tako tudi v prihodnje!

ŽELIMO samostojen program!

Mladinska mreža MaMa in Mladinski svet Slovenije sta 9. 5. 2011 skupaj simbolno na dan Evrope naslovila na naše zastopnike in predstavnike v Evropski uniji poziv, da tudi v prihodnji finančni perspektivi, ki se pripravlja, »Mladi v akciji« ostane neodvisen program, osredotočen na neformalno izobraževanje, mobilnost in sodelovanje mladih.

Verjetno ni treba izgubljati besed, saj je akterjem na področju mladinskega dela v Sloveniji znano, odločevalcem pa bi moralo biti, da je aktualni program Evropske unije Mladi v akciji največji program v Evropi, ki podpira dejavnosti, vodene s strani mladih samih, z osnovnim ciljem, da se izboljša njihova situacija oziroma da jo s svojim aktivnim (so)delovanjem izboljšajo sami. Je edini program, ki vsakemu mlademu človeku ne glede na to, ali je vključen v formalno izobraževanje ali ne, omogoča dragoceno izkušnjo neformalnega izobraževanja in možnost mobilnosti. Edinstven je torej v tem, da v ospredje postavlja prav mladega človeka samega in s svojimi mehanizmi še posebej vključuje tiste skupine mladih, ki so vse bolj in vse prevečkrat odrinjene v ozadje in s tem

čedalje bolj socialno izključene.

V zgoraj omenjenem pozivu smo na koncu zapisali »Naj govorijo naša in Vaša dejanja in naj na nas, mladih, resnično svet stoji!«. Priznavamo, da so nas pozitivni odzivi s strani številnih naslovnikov (predsednika države, Vlade RS in Državnega zbora RS ter večine slovenskih poslancev v Evropskem parlamentu), da nas podpirajo v naših prizadevanjih, več kot navdušili. Čakamo pa seveda, da bodo govorila tudi njihova dejanja, in ne le besede! Zakaj!?

Ker POTREBUJEMO samostojen program!

Zgoraj izpostavljeni doprinos programa Mladi v akciji za posameznega mladega človeka kot tudi za mladinsko delo v celoti toliko bolj kot za kakšno razvito evropsko državo, ki v mladih resnično vidi vir razvoja in tudi zaradi tega močno ter kontinuirano podpira razvoj mladinskega področja, velja za Slovenijo. Pri nas je, kar ni nobena skrivnost in povsem dokazljivo, mladinsko področje zapostavljeno, s stališča odločevalcev nepomembno in zato tudi finančno podhranjeno. Mladi smo večinoma tako in tako obravnavani le kot problem, in ne kot vir. Še vedno imam zato občutek, da marsikomu v Sloveniji ni jasno, da je »aktivno sodelovanje mladih pri odločitvah in dejavnostih na lokalnem in regionalnem nivoju ključnega pomena, če hočemo zgraditi bolj demokratično, vključujočo in uspešno družbo. Bistvo vključevanja in aktivnega državljanstva je, da imajo mladi možnost, prostor in podporo, da lahko sodelujejo in vplivajo na odločitve ter se lahko vključujejo v akcije in aktivnosti, s katerimi prispevajo h kakovosti življenja v lokalni skupnosti«, kot izhaja iz Evropske listine o vključevanju mladih v lokalno in regionalno življenje.

Mladinska mreža MaMa zato tako kot verjetno ostali akterji na mladinskem področju v programu Mladi v akciji vidi pomemben in (skoraj edini) instrument za doseganje večjega vključevanja (neorganiziranih) mladih v družbo. Želimo, da tako ostane tudi v prihodnje. Vsekakor ne moremo mimo dejstva, da program Mladi v akciji, četudi temu v osnovi

ni namenjen, v Sloveniji za marsikatero organizacijo pomeni možnost financiranja mladinskih projektov in dejavnosti, za katere bi morali obstajati nacionalni finančni viri, a jih ni. Ali še več, program v tem trenutku pomeni »nenadomestljivi finančni vir«, da marsikatera organizacija »likvidno preživi« tekoče leto.

Zato SI ZASLUŽIMO samostojen program!

V predlaganem predlogu proračuna, ki ga je objavila Evropska komisija, povečanje sredstev sicer v novem združenem programu ocenjujemo kot odlično! Vendar je treba zagotoviti, da bo mladinska razsežnost, ki je trenutno zelo močna posebej v programu Mladi v akciji, ohranjena tudi v prihodnje. Z veliko mero skepse zato prebiramo in sledimo predlogu Evropske komisije, ki združuje obstoječe programe v novo oblikovan obsežen program. Na mestu je vsekakor bojazen, da bo mladinska razsežnost v obsežnem programu zapostavljena in potisnjena na rob pozornosti, s tem pa bo upočasnen ali celo zavrt napredek mladinskega dela. Organizacije za delo z mladimi in mladinske organizacije pa pri prijavljanju in črpanju sredstev ne bodo mogle konkurirati večjim in profesionalno organiziranim institucijam.

Zanimivo je sicer brati številne odlično napisane strategije in dokumente, ki jih v zadnjem času ne manjka. Vendar papir prenese vse, realnost pa je velikokrat precej drugačna. Mladinski centri in ostali akterji na mladinskem področju jo dodobra poznamo, zato v Mreži MaMa, mreži mladinskih centrov Slovenije, upamo, da bodo odločevalci prisluhnili našim pripombam ter upoštevali naša stališča in pobude. Govoriti o vlaganju v mlade, ki se ne sklada z vidnimi in predvsem realno izvedljivimi ukrepi, resno spodkopava zaupanje mladih v državo in v njene institucije. In učinki tega so že vidni, kajne? Si tega res želimo? In ali si to še lahko dovolite?

* Mladinska mreža MaMa je organizacija, ki združuje in zastopa 38 organizacij po Sloveniji, ki opravljajo dejavnosti mladinskih centrov ali delujejo na področju mladinskega dela v Sloveniji.

Z združitvijo bi program izgubil identiteto

Program Mladi v akciji je do sedaj skrbel za izobraževanje in razvoj mladih na način, ki ga večina javnih ali zasebnih izobraževalnih ustanov ni zmožna ponuditi

Urban Presker, Vodja Mladinskih programov, Voluntariat, zavod za mednarodno prostovoljno delo

Program Mladi v akciji se počasi poslavlja. Med njegovim obstojem smo na Voluntariatu, zavodu za mednarodno prostovoljno delo, skupaj izvedli mnogo projektov, katerih osnovni cilji so sovpadali s cilji naše organizacije; neformalno izobraževanje mladih in razvoj njihovih kompetenc s poudarkom na vključevanju mladih z manj priložnostmi.

Odvile so se mnoge zgodbe, nekatere bolj uspešne, druge manj, vse pa so imele za rezultat globok vpliv na mišljenje in dojetje realnosti mladih, ki so bili vanje vključeni.

Evropska prostovoljka iz Norveške je med izvajanjem svojega projekta EVS spoznala, da se želi izobraziti in kasneje zaposliti na področju digitalnega grafičnega oblikovanja. Njena mobilnost jo je spodbudila, da si je poiskala univerzo v tujini. Sedaj uspešno študira v Avstraliji.

Mladi z manj priložnostmi iz Murske Sobotice so se udeležili mladinske izmenjave v Bolgariji. Ko srečamo prostovoljko po enem letu, še vedno z žarom v očeh razlaga, kako je izkušnja vplivala na njeno življenje in ji odprla obzorja.

Mladi neveljavljeni glasbeniki iz Gane, Toga, Romunije in Slovenije se bodo konec leta v Sloveniji srečali na mladinski izmenjavi, na kateri bodo drug drugemu predstavili svojo etnokulturo, ob koncu srečanja pa bodo pripravili fuzijo različnih glasbenih slogov, na podlagi katere bomo lahko spoznali vse, kar nas v globalnem svetu razlikuje in hkrati povezuje.

To so le nekatere izmed mnogih zgodb, ki jih je pomagal napisati program Mladi v akciji. Program je naslednik programa Mladina (2000–2006) in vrste drugih, ki so se odvili v preteklosti. Toda ob poslavljanju programa Mladi v akciji se namesto s pričakovano

evolucijo in reinkarnacijo programa soočamo z njegovo dokončno ukinitvijo. Kako naj drugače razumemo napovedi Evropske komisije, ki želi združiti do sedaj ločene programe izobraževanja, usposabljanja in mladinskega dela?

Argument strukturirane in celostne obravnave aktualnih družbenih problemov, kot so visoka brezposelnost, nizka izobrazba in otežena mobilnost, je razumljiv in prav zares je potrebna večja povezanost različnih programov oz. kontinuiteta dela (npr. prehod iz programa Mladi v akciji v program Vseživljenjsko učenje itd.). Nov predlog pa hkrati vzbuja veliko pomislekov, še posebno, če si ga ogledamo skozi oči sektorja mladinskega dela.

Izguba identitete mladinskega programa, ki bi združen v novi izobraževalni program (imena še nima) postal le ena izmed »podakcij«, v sebi nosi zametke družbenega diskurza, ki je lahko zelo nevaren za prihodnost mladinskega dela ter družbenega razvoja na splošno. Mladinsko delo namreč ni (zgolj) enačaj izobraževanja. Izobraževanje je velik del in cilj mladinskega dela ter programa Mladi v akciji, vendar pa se izobraževanja v veliki meri loti zunaj polja javnih ali zasebnih izobraževalnih institucij, katerih glavni cilj in modus operandi je premnogokrat zgolj ex cahtedra prenos znanja. Mladinsko delo na drugi strani vključuje mlade v procese neformalnega izobraževanja, medkulturnega dialoga in prostovoljnega dela ter zajema vključevanje mladih v različne socialno-učne aktivnosti, za kar pa ne vidimo prostora v prihodnjem programu. Pred uveljavitvijo novega programa Komisija namreč poudarja predvsem cilje modernizacije visokega šolstva, povezovanja univerz in podjetij ter jamčenje bankam za kredite, ki bi jih najemali študentje. S tem se nevarno približujemo ameriškemu korporativističnemu šolskemu modelu, koncept usmerjenosti

k (ekonomskim) ciljem pa postavimo nad socialno kohezijo, čeprav bi morali obema ciljema slediti uravnoteženo.

Program Mladi v akciji je do sedaj skrbel za izobraževanje in razvoj mladih na način, ki ga večina javnih ali zasebnih izobraževalnih ustanov ni zmožna ponuditi. Mladinsko delo ima svoje značilnosti, ki jih sodobni visokošolski sistem točk in koeficientov nikoli ne bo mogel razumeti ali prevesti v skupni jezik, še toliko bolj, če govorimo o vključevanju mladih z manj priložnostmi.

In če je Komisija pred kratkim poudarila uspešnost programa mobilnosti mladih Erasmus, ki deluje znotraj visokošolskega izobraževalnega sistema, naj za konec citiram misel prostovoljke EVS, ki je izkusila oba programa: »Pri EVS-u ne gre le za učne izkušnje, gre za celotno osebno izkustvo in samorefleksijo.« Mladinsko delo namreč ustvarja pogoje za vključevanje mladih v procese neformalnega izobraževanja, ki poleg izobraževalne vsebine omogočijo mladim tudi osebno rast in spoznanja o lastnem jazu ter svetu, ki nas obdaja.

Posebej boleč bi bil udarec na področju razvoja mladinskega dela v Sloveniji

Delovanje Celjskega mladinskega centra (MCC) je vse od njegove ustanovitve tesno povezano z delovanjem programa Mladi v akciji (Mladina 2000–2006), naj si gre za sofinanciranje projektov, sodelovanje pri izobraževanjih, razvoju mladinskega dela ali podpori informacijskega procesa (Eurodeskov regionalni partner).

Tadej Lebič, Celjski mladinski center

Izvajanje programa MCC-ja je dokaj specifično, saj v celoti deluje skozi projekte mladinskih pobud. Te celovito sistemsko podpiramo in tako omogočimo uresničitev idej mladih. V obdobju 2007–2010 je delež sredstev programa MVA pri izvajanju programa mladinskih pobud v povprečju znašal 21 odstotkov, pri čemer je bilo neposredno s sredstvi programa izvedenih deset projektov. V navedenem obdobju je bilo v Celju izvedenih še 11 projektov drugih prijaviteljev iz programa. Skupno je bilo tako v obdobju 2007–2010 izvedenih 21 projektov, ki so predstavljali osrednji delovni proces in strukturo mladinskega dela v naši lokalni skupnosti. Ta je pridobila predvsem na področju: aktivnega udejstvovanja mladih pri reševanju družbenih vprašanj na lokalni ravni, mednarodne prepoznavnosti z obiskom mladih iz držav EU, medkulturnega dialoga,

informiranja o pomembnosti mladinskega dela in razvoja kompetenc mladih. Prelomno točko v mladinski politiki v lokalni skupnosti je predstavljal Mladinski demokratični projekt – Is there anybody out there?, katerega rezultati predstavljajo osnovo za pripravo Lokalne strategije za razvoj mladih in mladinske politike v Celju.

Ukinitve programa bi zagotovo imela posledice na treh ravneh. Najprej bi se zmanjšalo število izvedenih mladinskih projektov, predvsem specifičnih akcij, kot so mladinske izmenjave, EVS in usposabljanja, pri katerih je podpora stroškom izvedbe zelo natančno strukturirana. Virov drugih tovrstnih sredstev je na mladinskem polju zelo malo. V nadaljevanju bi sledilo preusmerjanje mladinskih organizacij na izvajanje projektov v manjšem obsegu in kakovosti, posledično je neizbežen tudi padec

učinkov projektov za mlade, razvoja njihovih kompetenc in socialnih veščin.

Posebej boleč bi bil udarec na področju razvoja mladinskega dela v Sloveniji. NA programa MVA je namreč neposredno vlagala v mladinsko delo s številnimi izobraževanji za mlade in predvsem mladinske delavce, razvijala metodologijo s področja neformalnega izobraževanja, sodelovala pri oblikovanju mladinske politike in uspešno plasirala evropske smernice razvoja na področju mladine na nacionalno raven. Tovrstni izpad vlaganja v razvoj mladinskega dela bi pomembno oslabil mladinsko polje in negativno vplival na njegov nadaljnji razvoj.

MCC celjski mladinski center
prostor svobodnih idej in druženja

Program Mladi v akciji nam je omogočil razširitev obzorij

Mladinski center BIT Črnomelj sta konec leta 2004 ustanovili dve mladinski organizaciji – Klub belokranjskih študentov in Mladinski kulturni klub – z namenom razvoja mladinskih dejavnosti in nevladnega sektorja v Beli krajini.

Klemen Vitkovič, MC BIT

Bela krajina je ena izmed najbolj zaostalih regij v Sloveniji in predvsem mladina se čuti mnogokrat prikrajšana ter odmaknjena od središča dogajanja. Brez programa Mladi v akciji si skoraj ne moremo predstavljati svojega delovanja v preteklosti. Program nas je spremljal skoraj od začetka našega delovanja, saj smo z njegovo pomočjo izvedli nekaj uspešnih projektov EVS, mladinskih pobud, nemalo mladih se je udeležilo izobraževanj pod okriljem programa in prav na podlagi znanstev, pridobljenih na teh izobraževanjih, se uspešno mrežimo v sklopu South East European Youth

Network (SEEYN). Program Mladi v akciji je nam mladim Belokranjcem razširil obzorja, saj smo začeli razmišljati preko Gorjancev in Kolpe, ki nas v vsakdanjem življenju zelo omejujeta. Skozi program smo se naučili živeti evropske vrednote (strpnost, multikulturnost, vključevanje mladih z manj priložnostmi), ki so v našem okolju zanemarjene, in se naučili projektnega načrtovanja, kar nam zelo koristi tudi pri ostalih aktivnostih.

V mladinskem centru BIT si mladinskega sektorja v Beli krajini brez programa

Mladi v akciji ne znamo predstavljati, saj so lokalna sredstva za mladinski sektor zelo omejena in glede na pričakovani val odpuščanj tudi ne moremo pričakovati realnega dviga teh sredstev. V tem letu tudi v sosednji občini Metlika odpirajo mladinski center in prav program Mladi v akciji naj bi bil eden izmed pomembnejših. Zato si želimo tudi v prihodnji evropski perspektivi obstoj programa, ki bi ravno mladim iz deprivilegiranih območij omogočal, da spoznavajo pozitivne evropske vrednote. Lokalna okolja to potrebujemo!

Katere barve so mladi v akciji?

V Mladinskem centru Dravinjske doline (v nadaljevanju MCDD) iz Slovenskih Konjic se že od leta 2004 aktivno vključujemo v vse akcije programa za spodbujanje mobilnosti mladih in neformalnega izobraževanja, ki ga za mlade ponuja Evropska komisija.

Karmen Kukovič, Mladinski center Dravinjske doline

Prostovoljci EVS so predstavili svojo kulturo na OŠ Zreče.

Z gotovostjo lahko že takoj na začetku zapišemo, da program nedvomno pripomore k večji pestrosti ponudbe aktivnosti, med katerimi lahko mladi izbirajo v našem mladinskem centru. Ugotavljamo, da se učinki več projektov, ki smo jih v zadnjih letih izvedli na podlagi financiranja iz programa, še danes kažejo v prostoru širše lokalne skupnosti in vanjo vnašajo prav posebno barvitost.

Sončno rumeno barvo prinaša v našo lokalno skupnost gostovanje mladih, ki opravljajo evropsko prostovoljno službo (v nadaljevanju EVS). Do zdaj smo jih gostili že osemindeset in vsak izmed njih je pustil za sabo pečat ter seveda marsikaj tudi odnesel s sabo. Na podlagi EVS-a so se v našem lokalnem okolju okrepile vezi ter sodelovanje med neformalnim in formalnim sektorjem, saj pomoč, izkušnje in znanje mladih iz drugih držav predstavljajo za neformalni sektor močno dodano vrednost in večji učinek ob včasih preveč mehničnem podajanju formalno določenih učnih vsebin.

Specifične kompetence in izvedba lastnih projektov evropskih prostovoljcev so brez dvoma velik plus za ekipo našega mladinskega centra, saj je včasih zaradi širokega razpona aktivnosti in nalog, ki jih opravlja mladinski delavec, težko zagotoviti vse zeleno in potrebno znanje v eni osebi. Podobno navdušenje nad EVS-om izražajo tudi mladi, ki smo jih do zdaj poslali v druge države kot pošiljaljoča organizacija.

Modra je seveda barva modrosti, ki jo mladi pridobivajo z udeležbo na mednarodnih usposabljanjih, mladinskih izmenjavah in pri izvajanju mladinskih pobud. S programom

smo samo v lanskem letu okoli sedemdesetim mladim iz cele Slovenije omogočili udeležbo na dvanajstih mednarodnih usposabljanjih in devetih mladinskih izmenjavah. Mladi pridobljeno znanje in ideje nato delijo z ekipo mladinskega centra, kar se velikokrat izkaže kot dobra osnova za pripravo novih projektov, tudi mladinskih pobud. Med slednjimi bi izpostavili ureditev »Fast art kioska«. Šlo je za restavracijo in spremembo namembnosti kioska, v katerem se je v preteklosti prodajala hitra hrana. Po predelavi je kiosk postal mobilni razstavišni prostor, v katerem lahko mladi pripravljajo razstave svojih del in izvedenih aktivnosti s katerega koli področja. V MCDD pri pripravi in izvedbi projektov vedno težimo k temu, da bi se aktivnosti in rezultati uporabljali tudi po uradnem

zaključku projekta. Tako je na primer Fast art kiosk trenutno vključen v izvajanje aktivnosti nacionalnega projekta Mladi ambasadorji medkulturnega dialoga, ki ga financirata Evropski socialni sklad ter Ministrstvo RS za šolstvo in šport.

Kontinuiteto je v našem lokalnem okolju in v partnerskem mestu Soleftea na Švedskem zagotovil tudi mladinski demokratični projekt »It's up to you!«, ki je bil prvi te vrste v Sloveniji. Izkušnje na področju aktivne participacije pri odločanju o smeri razvoja lokalne skupnosti so izmenjavali mladi iz Slovenskih Konjic in iz omenjenega mesta. Posledično sta se zaradi dobrih odnosov in prijateljstva, ki bi ga lahko obarvali s čustveno nabito rdečo barvo, mesti pobratili in letno se izmenično v Sloveniji ter na Švedskem srečujejo delegacije predstavnikov obeh občin in generacije mladih.

Z zeleno barvo pa bi označili vsaj začasna delovna mesta in raznovrstne izkušnje, ki jih lahko mladi pridobijo pri pripravi, organizaciji in izvedbi mednarodnih projektov. Jasno je, da aktivnosti v takšnem obsegu tako na lokalnem kot na mednarodnem področju kot zasebni neprofitni zavod brez financiranja iz programa spodbujanja mobilnosti in neformalnega izobraževanja ne bi mogli izvajati. S tem bi program v našem mladinskem centru izgubil marsikatero barvo, kar pomeni tudi manj barvito življenje za mlade. In kako privlačen je svet brez barv?

Zaključna predstava mladinske izmenjave Eco theatre v organizaciji MCDD.

Mladi želimo Evropo živeti, ne o njej poslušati!

Mladinski svet Ajdovščina (MSA) je združenje aktivnih mladinskih organizacij, ki delujejo v občini Ajdovščina. Ustanovljen je bil leta 2003 na pobudo sedmih organizacij, danes jih šteje deset, kar predstavlja vse aktivne mladinske strukture v občini.

Tadej Beočanin, Mladinski svet Ajdovščina

Ob ustanovitvi sveta so bile ustanoviteljicam osnovne naloge mladinskega sveta seveda poznane, vendar so bile prav te vseeno nekoliko daleč, saj občinski odločevalci in uprava te strukture niso poznali. Treba se je bilo izkazati s konkretnimi akcijami za mlade in tako mladinskemu svetu povečati pomen. Ker mladinski svet v nobenem primeru ne sme biti konkurenca svojim članicam, je bilo treba poiskati nekaj novega, za Ajdovščino svežega. Kot idealno se je pojavilo mednarodno mladinsko delo, ki v občini do leta 2005 ni obstajalo. S programom Mladina oz. Mladi v akciji smo izpeljali veliko mladinskih izmenjav (z državami EU in sosednjimi državami) na domačih in tujih tleh. Prispevek lokalni skupnosti smo izkazovali skozi različne iniciative, podprte iz akcije 1.2 tega programa. Z veliko izvedenih projektov in programov je rasla tudi vloga MSA v občini.

Štiri leta po ustanovitvi je bil MSA tudi dokončno prepoznan in priznan kot sogovornik Občini v zadevah, ki posredno ali neposredno vplivajo na življenje in delo mladih. To je tudi osnovna naloga vsakega mladinskega sveta. Participacijo mladih smo spodbujali skozi različne projekte, med katerimi je bil največji

(in tudi najodmevnejši) projekt Povej naglas!, pri katerem sta MSA in Občina Ajdovščina kot partnerja sodelovala s še štirimi partnerji iz Latvije in Španije. Projekt, sprejet v program MvA (akcija 1.3), je vključeval analizo stanja mladine v občini, mladinske tribune, natečaj za pismo županu, simulacije sej občinskega sveta, dajanje priporočil občinskim svetnikom in še in še. Učinki projekta so bili za lokalno skupnost izjemnega pomena, saj smo v občino prenesli prakse iz tujine, okrepili (politično) aktivnost mladih in (vsaj delno) spremenili splošen pogled na mladino.

Iz uvodnega grobega pregleda je razvidno, da za MSA predstavlja program temeljni in edini instrument mednarodnega sodelovanja. Brez finančne in vsebinske (na seminarjih, usposabljanjih, delavnicah) podpore programa nam vseh prej omenjenih projektov ne bi uspelo izvesti. Še več, brez podpore programa bi ostali pod zelo velikim vplivom občine, saj bi glavnina finančnih sredstev za izvajanje dejavnosti prihajala iz občinskega proračuna. To pa za branilce idej in potreb mladih nikakor ni dobro, saj bi finančno odvisni od občinskih sredstev težko stali na nasprotnih bregovih. Vsaj toliko časa, kot tudi že smo. In to bi

za ajdovsko mladinsko delo in mladinsko politiko pomenilo bistveno bolj okrnjen razvoj. Finančni pritisk Občine bi bil prevelik, da bi lahko zagovarjali občini diametralno nasprotno mnenje mladih. In to uspešno.

Program Mladi v akciji je pod vprašajem, a nikakor ne bi smel biti. Z vidika lokalnih mladinskih organizacij je življenjskega pomena, saj njegovi instrumenti v lokalna okolja prinašajo spremembe, novosti iz EU, krepijo povezanost lokalne mladine z vrstniki iz drugih držav in omogočajo stik odmaknjenih okolij s centralo (v Ljubljani in Bruslju). Z učinki teh instrumentov osebno rastejo vključeni mladi in se tako učinkoviteje pripravijo na vstop v odraslost. Učinki sredstev, ki jih MSA prejema iz programa, niso povezani zgolj z vključenimi mladimi, ampak so bistveno širši: večja prepoznavnost in vloga organizacije, večja politična moč, aktivacija vedno novih skupin mladih ipd. Z ukinitvijo programa bi bile že tako finančno osiromašene lokalne mladinske organizacije prisiljene opustiti določene programe: prvi bi bili na vrsti prav mednarodni. Izpada sredstev Skupnosti ni mogoče nadomestiti z drugimi viri. Mladi želimo Evropo živeti, ne o njej poslušati.

Program motivira in spodbuja inovativnost

Prednost programa vidimo v dejstvu, da spodbuja veliko aktivnosti mladih, ki skozi prijavljene projekte napredujejo na mnogih področjih ter puščajo bogate sledi v okolju, v katerem delujejo.

Sabina Rupnik Suhadolnik, skavtinje in skavti – ZSKSS

Slovenske skavtinje in skavti smo vzgojna organizacija, katere cilj je spodbujati celostni razvoj otrok in mladih, da bodo postali odgovorni in aktivni člani lokalne, narodne in mednarodne skupnosti. Kot takšni delujemo na mnogih različnih področjih in izvajamo raznovrstne dejavnosti za otroke in mlade, pri čemer sta nam v preteklih letih večkrat pomagala prav program Mladi v akciji in še prej program Mladina.

Ne le da program Mladi v akciji finančno podpira dejavnosti, ki jih je mnogokrat nemogoče prijaviti na ozko usmerjene javne razpise, ampak v veliki meri tudi motivira in spodbuja k inovativnim dejavnostim mladih na raznolikih področjih ter tako predstavlja pomemben prispevek mladih družbi na splošno.

Ker delamo po skupinah, smo večkrat organizirali mednarodne izmenjave z mladimi iz drugih evropskih držav, pri čemer smo opazili, da so naši člani pridobili mnoge nove kompetence ter tudi veliko motivacijo za nadaljnje družbeno koristno delovanje v Sloveniji. Poleg mednarodnih dejavnosti smo z mladinsko pobudo nekaj »zagrizenih« mladih pred leti prav s pomočjo iz programa Mladi v akciji vzpostavili program skavtskega okoljskega centra, pripravljali učno pot in še kaj.

Bogata izkušnja je tudi sodelovanje v akciji evropske prostovoljne službe. Lani je eden naših prostovoljcev opravil šestmesečno službo v Moldaviji. Ker se je ob začetku službe izkazalo, da je gostujoča organizacija slabo pripravljena na projekt, ga je situacija prisilila v to, da je samoiniciativno organiziral dejavnosti, koristne za mlade iz tistega okolja (npr. učenje slepega tipkanja in učenje angleščine v lokalni knjižnici). Hkrati pa se je lotil spoznavanja v Moldaviji pogostega načina gradnje iz slamnatih bal, ki ga je tako navdušilo, da je kasneje iz tega diplomiral na gradbeni fakulteti v Ljubljani in se zdaj s tem tudi poklicno ukvarja. Koliko programov še zmore doseči tak učinek pri mladih in tudi v lokalnem okolju? Po opravljanju prostovoljnega dela v tujini je vedno več povpraševanja, ker se mladi zavedajo, da je

to neprecenljiva izkušnja za njihov osebni in profesionalni razvoj, obenem pa delajo v dobro skupnosti.

Prednost programa vidimo v dejstvu, da spodbuja veliko aktivnosti mladih, ki skozi prijavljene projekte napredujejo na mnogih

področjih ter puščajo bogate sledi v okolju, v katerem delujejo. Poleg tega se nam zdi pomembna dimenzija programa mednarodno delovanje, saj skavtinje in skavti verjamejo, da lahko s sodelovanjem z drugimi narodi naredimo veliko za boljši svet.

Program MVA je močna opora za razvoj tudi taborniškega dela

Zveza tabornikov Slovenije

Zveza tabornikov Slovenije (ZTS) in nacionalna skavtska organizacija delujeta v skladu z namenom, načeli delovanja in metodo svetovnega skavtskega gibanja ter sta močno vpeta v mednarodno skavtstvo, kar pomeni, da sodelujeta in organizirata vrsto aktivnosti, ki presegajo nacionalne meje.

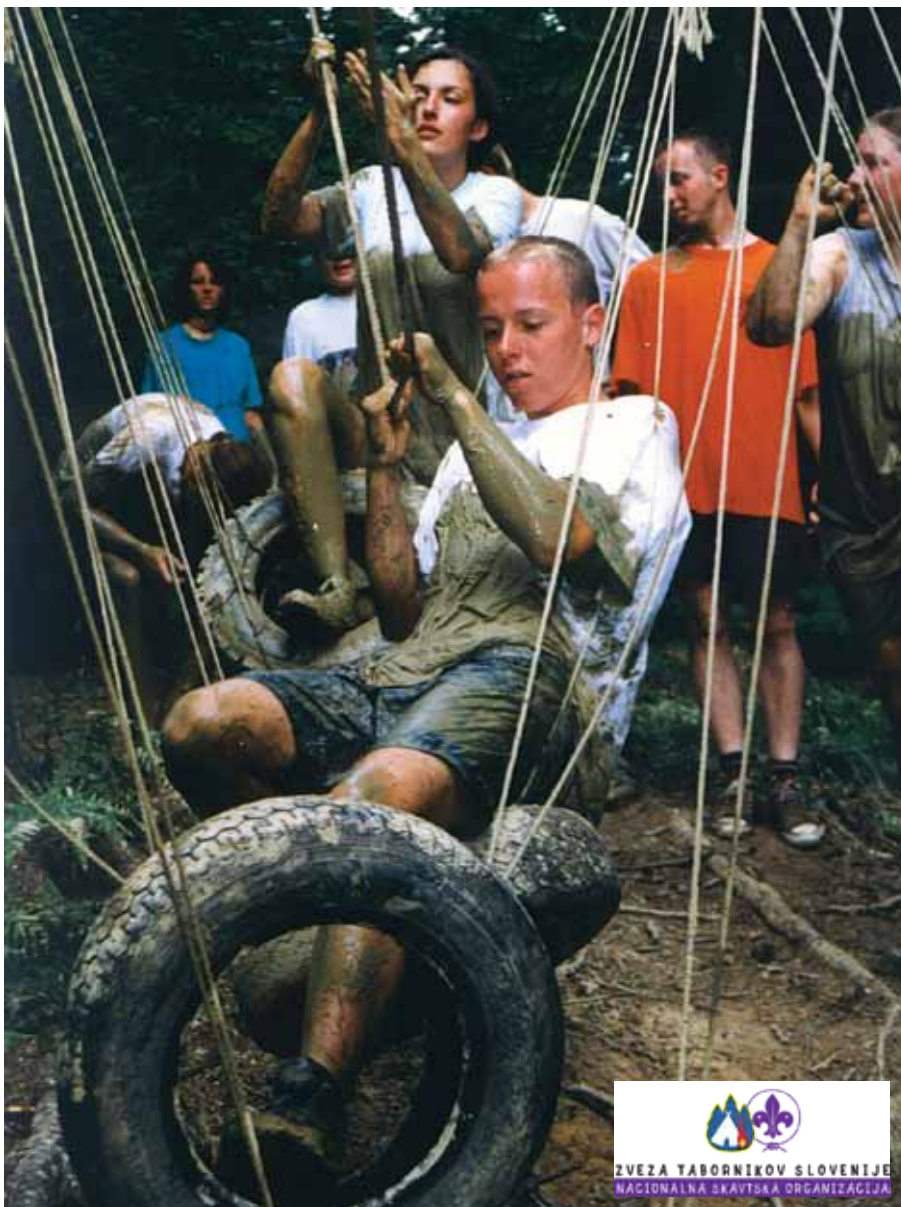
ZTS si prizadeva, da bi mlade že v lokalnem okolju opozorili na mednarodno razsežnost njihovega delovanja, zato je bila močno vpeta v program Mladi v akciji. Ta je pomenil pomembno podporo vzpodbujanju mladih za sodelovanje z vrstniki iz drugih evropskih držav, poleg tega je omogočil razvoj neformalnih oblik izkustvenega učenja. Tovrstno učenje je namreč sestavni del taborniško-skavtske metode že od samih začetkov taborništva v svetu.

Z uspešno izvedenimi projekti, kot so Drevo v gozdu 1 in 2, EU (Un)limited in podobnimi, smo na svojstven način usposabljali mlade za delo v skupnosti, jim omogočili izmenjavo izkušenj z vrstniki od drugod ter tudi izmenjavo mnenj in pogledov na probleme, s katerimi se srečujejo na svoji poti skozi življenje.

Poleg večje mobilnosti mladih ne le v geografskem smislu, temveč tudi v smislu večje pripravljenosti in kompetentnosti za na primer zaposlitev v drugem okolju so v lokalnih skupnostih projekti pozitivno učinkovali na boljše zavedanje o evropskosti in posledično tudi večjo zavest o državljanstvu sveta. Opažamo, da se povečuje število izmenjav tabornikov s skavti in drugimi mladimi iz lokalnih okolij drugih držav, kar pomeni, da mednarodno mladinsko delo pridobiva in postaja bolj cenjeno ter privlačno, s pomočjo programa Mladi v akciji pa tudi dostopno oziroma mogoče.

Smo v obdobju prehoda v naslednje finančno obdobje evropske skupnosti. V razpravah, kako organizirati sektor v prihodnje, se je treba zavedati, da bi lahko morda sama sredstva vsaj na videz zagotovili v enaki ali celo večji višini kot do zdaj, težje pa bo zagotoviti način (so) delovanja, ki je sedaj prilagojen mladim. Tu gre za enostavnost postopka, vzpodbujanje delovanja neformalnih skupin, podporo pobudam mladih itd.

Poseben program EU na področju mladine je bil s svojo dosedanjo samostojnostjo in prepoznavno blagovno znamko močna opora za razvoj tudi taborniškega programa. Mladina

je posebej občutljiva družbena skupina, ki potrebuje podporo v obliki samostojnega sektorja kot tudi v smislu spodbujanja družbene ali politične participacije mladih v družbi ali prostovoljnih aktivnosti kot pristopa v participaciji in neformalnega učenja.

V primeru združitve programov v veliki skupni program na področju izobraževanja bi lahko mladinski sektor postal le

eno izmed mnogih področij znotraj »vseobsegajočega« izobraževanja. Mladinsko delo se lahko zoži na neko specifično skupino. Torej obstaja velika verjetnost, da bo mladinsko delo s širšimi cilji prepuščeno trgu prostočasnih aktivnosti mladih, namesto da bi ostalo načrtna in dolgoročna dejavnost, ki pripomore k oblikovanju posameznikovega odnosa do sebe, drugih in sveta na splošno.

Nevladne organizacije potrebujemo program Mladi v akciji

Ves ta čas je program Mladi v akciji pri razvoju naše organizacije igral zelo pomembno vlogo.

Jan Peloz, predsednik Mladinskega združenja Brez izgovora

mladinskimi izmenjavami dosegli aktivacijo zelo veliko slovenskih mladostnikov v družbenokoristna dela.

V Brez izgovora menimo, da je Slovenija praktično premajhna in da njene ustanove namenjajo premalo denarja v financiranje mladinskih (in tudi ostalih) NVO, da bi lahko te organizacije v prihodnje živele brez standardnega projektnega denarja MvA. Kljub temu, da se naša organizacija letno financira iz več kot desetih finančnih virov, nam bi morebitna ukinitve tega ustaljenega vira predstavljala nižanje števila projektov, ki predstavljajo naš temelj ustvarjalnosti, vendar bi kot taka verjetno obstajala še naprej. Zelo velika izguba ob ukinitvi sredstev bi bilo mednarodno partnerstvo, za katerega lahko rečemo, da je Brez izgovora postavilo na mesto v družbi, ki ga trenutno zaseda.

Mladinsko združenje Brez izgovora je nastalo leta 2006 kot odgovor na naraščanje neenakosti v zdravstvu in si kot primarno delovno področje zastavilo promocijo zdravega življenjskega sloga skozi mladinsko participacijo. Za zdaj organizacija pokriva sedem prednostnih področij (npr. trajnostni razvoj, vključevanje mladih z manj priložnostmi, medgeneracijski dialog ipd.). Z leti je organizacija rasla in se za zdaj ustalila v treh statističnih regijah, kjer se nahajajo lokalne enote, cilj do konca leta 2013 pa je vzpostavitev takšnih enot v še vsaj štirih drugih okrajih.

Osrednje aktivnosti, ki jih Brez izgovora in njegove lokalne enote izvajajo, so mladinske izmenjave in pobude, evropska prostovoljna služba in tečajji usposabljanja. V načrtu razvoja organizacije do leta 2013 je na podlagi programa MvA razvijati tudi projekte mladih za demokrancijo (1.3) in mladinske seminarje (5.1).

Ves ta čas je program Mladi v akciji pri razvoju naše organizacije igral zelo pomembno vlogo. Zaradi pomanjkanja projektnih razpisov na nacionalni ravni in stroge politike prijavljanja na lokalne občinske razpise so se tako rekoč vsi naši novi projekti začeli z njegovo pomočjo. Z nekaterimi aktivnostmi (predvsem mladinskimi pobudami), ki so bile financirane s strani MvA, smo dosegli konkretno merljivo družbeno spremembo, medtem ko smo z

NO EXCUSE
Mladinsko združenje Brez izgovora

Novosti in spremembe v izvajanju programa MVA v letu 2012

Evropske prednostne vsebine programa MvA

V letu 2012 bodo imeli prednost pri sprejemu:

- projekti, ki temeljijo na zavezanosti mladih za vključujočo rast, še posebej:
 - projekti, ki se bodo osredotočali na izzive nezaposlene mladine, ter projekti, katerih namen bo osredotočen na spodbujanje mobilnosti in aktivne udeležbe nezaposlenih mladih v družbi;
 - projekti, ki se bodo nanašali na izzive revščine in marginalizacije ter spodbujanja zavesti in prizadevanj mladih za odgovore na te izzive z namenom vzpostavljanja bolj vključujočih družb – v tem kontekstu bo dana prednost projektom, pri katerih snovanju in izvajanju sodelujejo mladi migranti, invalidna mladina in mladi Romi;
- projekti, ki bodo spodbujali duh pobudništva in ustvarjalnost mladih, podjetništvo in večanje zaposljivosti mladih, še posebej v projektih mladinskih pobud;
- projekti, ki bodo spodbujali zdrave načine življenja, še posebej ob uporabi športnih aktivnosti kot sredstev za spodbujanje zdravega načina življenja ter socialne vključenosti in aktivne udeležbe mladih v družbi;
- projekti, ki se bodo osredotočali na večanje zavesti mladih in spodbudo njihovim aktivnostim v odnosu do globalnih okoljevarstvenih izzivov in podnebnih sprememb s spodbujanjem okolju prijaznih načinov življenja in obnašanja med mladimi in mladinskimi delavci ter njihove zavezanosti bolj trajnostnemu razvoju.

Nacionalne prednostne vsebine programa MvA

V letu 2012 bodo imeli prednost pri sprejemu projekti, ki bodo sledili evropskim prednostnim vsebinam in:

- ki jih predlagajo prijavitelji s sedežem v občinah, ki bodo vzpostavile ali vzpostavljajo strategijo sodelovanja na področju mladine ali med mladimi in njihovimi organizacijami s partnerskimi (pobratnimi) lokalnimi skupnostmi v tujini;
- ki jih predlagajo prijavitelji s sedežem v občinah, ki bodo z razpisi za sofinanciranje projektov mladinskega dela vzpostavile mehanizem podpore učnim mobilnostim v mladinskem delu (mladinske izmenjave, izmenjave prostovoljcev, itd.) neodvisno od programa MvA;
- ki jih predlagajo prijavitelji, ki imajo status društva v javnem interesu v mladinskem sektorju ali status mladinske organizacije v javnem interesu v skladu z Zakonom o javnem interesu v mladinskem sektorju;
- ki jih predlagajo novi prijavitelji (prijavitelji, ki do sedaj še niso imeli sprejetega projekta v programu MvA).

Zmanjšanje števila prijavnih rokov

V letu 2012 se načrtuje zmanjšanje števila prijavnih rokov med letom, in sicer z dosedanjih petih prijavnih rokov na tri prijavne roke v posameznem letu, od tega dva v prvi polovici leta in eden v drugi polovici leta. Točni datumi posameznih rokov in obdobja upravičenosti začetka projekta ob posameznem roku bodo

objavljeni jeseni 2011, predvidoma pa bodo naslednji: 1. februar, 1. maj in 1. oktober.

Sprememba načina izračuna dotacije

V letu 2012 se načrtuje sprememba načina izračuna zneska dotacije v mladinskih izmenjavah (akcija 1.1 in 3.1) ter podpornih aktivnostih (akcija 3.1 in 4.3).

a) Nov način izračuna dotacije za mladinske izmenjave:

- 0 odstotkov dejanskih stroškov prevoza;
- zmožek enote na udeleženca na noč, pri čemer bo višina zneska enote za aktivnosti v Sloveniji 34,00 eur oziroma 29,00 eur v partnerskih državah v Jugovzhodni Evropi, Vzhodni Evropi in na Kavkazu ter v mediteranskih državah;
- do 100 odstotkov dejanskih upravičenih izrednih stroškov.

b) Nov način izračuna dotacije za obiske na delovnih mestih in obiske z namenom preverjanja izvedljivosti:

- 70 odstotkov dejanskih stroškov prevoza;
- zmožek enote na udeleženca na noč, pri čemer bo višina zneska enote za aktivnosti v Sloveniji 47,00 eur oziroma 35,00 eur v partnerskih državah v Jugovzhodni Evropi, Vzhodni Evropi in na Kavkazu ter v mediteranskih državah;
- do 100 odstotkov dejanskih upravičenih izrednih stroškov.

c) Nov način izračuna dotacije za seminarje in tečaje usposabljanja:

- 70 odstotkov dejanskih stroškov prevoza;
- zmožek enote na udeleženca na noč, pri čemer bo višina zneska enote za aktivnosti v Sloveniji 60,00 eur oziroma 48,00 eur v partnerskih državah v Jugovzhodni Evropi, Vzhodni Evropi in na Kavkazu ter v mediteranskih državah;
- do 100 odstotkov dejanskih upravičenih izrednih stroškov.

Za razliko od dosedanjega sistema, ki je določal tudi končno destinacijo posameznega dela dotacije (na primer: del dotacije za priprave vsakega partnerja), novi sistem vsako delitev dotacije prepušča dogovoru med partnerji v projektu.

Več razpoložljivih sredstev za dodelitev

V letu 2012 bo na voljo za 16 odstotkov več razpoložljivih sredstev za dodelitev upravičencem v Sloveniji glede na obseg sredstev v letu 2011, in sicer:

Akcija	1.1	1.2	1.3	2.1	3.1	4.3	5.1	SKUPAJ
2011	435.105	160.004	100.973	588.602	99.420	83.885	77.672	1.545.661
2012	481.086	180.973	110.092	677.230	129.124	113.165	95.448	1.787.118
Povečanje	11 %	13 %	9 %	15 %	30 %	35 %	23 %	16 %

Na ravni celotnega programa bo v letu 2012 na voljo 112.500.750 eur razpoložljivih sredstev v 33 programskih državah oziroma za dobrih osem odstotkov več razpoložljivih sredstev kot v letu 2011.

Mladinsko delo v teoriji in praksi

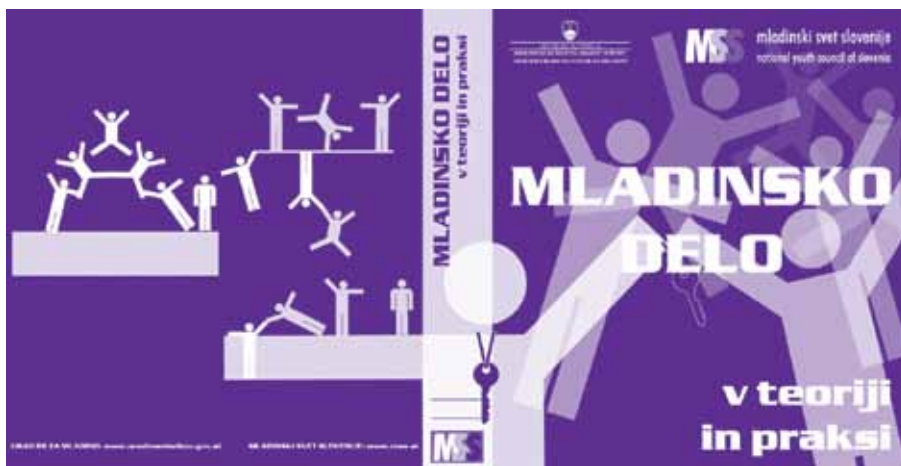
Irena Mrak Merhar, Petra Pucelj Lukan

Knjiga Mladinsko delo v teoriji in praksi Mladinskega sveta Slovenije predstavlja celosten pregled stanja mladinskega dela v Sloveniji. Namenjena je predvsem tistim, ki želijo razumeti pomen mladinskega dela za posameznika in družbo. Mladinskim voditeljem in delavcem vsebina omogoča boljše razumevanje lastnega dela in s tem krepitev mladinskih organizacij, utemeljevanje področja na razpisih ter poznavanje področja za razprave o razvoju mladinskega dela.

Odločevalcem in akademski sferi pa utemeljevanje mladinskega dela glede potreb mladih in mladinske politike, umestitev mladinskega dela v širši kontekst družbe, primerjavo mladinskega sektorja z drugimi področji, razmislek o učinkih mladinskega dela in priznavanju le-teh pri študiju ter opravljanju obvezne prakse in osnovo za priznavanje pridobljenih kompetenc pri zaposlovanju.

»Mladinsko delo je organizirana in ciljno usmerjena oblika delovanja mladih in za mlade, v okviru katere mladi na podlagi lastnih prizadevanj prispevajo k lastnemu vključevanju v družbo, krepijo svoje kompetence ter prispevajo k razvoju skupnosti. Izvajanje različnih oblik mladinskega dela temelji na prostovoljnem sodelovanju mladih ne glede na njihove interesne, kulturne, nazorske ali politične usmeritve. Vsaka oblika mladinskega dela predstavlja niz načrtovanih in nenačrtovanih učnih izkušenj, ki pripomorejo k osebostnemu razvoju posameznika, krepijo možnosti za njegovo ekonomsko in kulturno integracijo v družbo ter spodbujajo družbeno in politično udejstvovanje mladih v družbi.«

Knjiga Mladinsko delo v teoriji in praksi v poglavju **Mladostnik** opredeli področja razvoja in razvojnih nalog, ki jih mora mladostnik na prehodu med otroštvom in odraslostjo uresničiti, odnose s starši in vrstniki ter razvoj identitete in samopodobe. V poglavju **Družba, v kateri živijo mladi** je mladostnik umeščen v svoje ožje okolje, ki mu omogoča veliko možnosti, hkrati pa zahteva odgovornost za lastne odločitve. V poglavju **Mladinska politika** je opredeljeno, kako se mladi pri doseganju

točk odraščanja srečujejo z različnimi težavami, mladinska politika pa poskuša prav ta področja uravnati in tako omogočati mladim boljše priložnosti. Ta tri poglavja predstavljajo ogrodje za umestitev in utemeljitev mladinskega dela. V poglavju **Mladinsko delo** je pojasnjeno, kaj mladinsko delo je, in kako je umeščeno v sfero civilne družbe. Kot glavni elementi mladinskega dela v Sloveniji so izpostavljeni učenje, participacija in aktivno državljanstvo. V nadaljevanju je področje utemeljeno še skozi **Zgodovino mladinskega dela**, ki nam omogoči vpogled v prve oblike združevanja mladih in nas seznanja z velikimi osebnostmi, ki so kovale začetke področja. V poglavju **Učinki mladinskega dela** so opisani učinki na posameznika, njegovo ožje okolje in družbo kot celoto. Vse navedeno v praksi uresničujemo z metodami, zato v poglavju **Metode v mladinskem delu** opredelimo dve ravni: metoda kot sistem in kot orodje. Izdelana klasifikacija kaže na bogastvo obstoječih metod in na potencialne mladinskega dela. Za pregled konkretnega mladinskega dela v Sloveniji

in nove navdihe so v poglavju **Mladinsko delo v praksi** navedeni primeri dobrih praks metod znotraj polja mladinskega dela v Sloveniji.

Dodatne informacije:
Mladinski svet Slovenije
Telefon: 01/425-60-55
@: mss@mss.si
Splet: <http://www.mss.si>

In this issue you can read...

AKTUALNO

The programme for the field of youth encourages closer ties, understanding and the feeling of solidarity among young people in Europe, and contributes to forming a European identity through its support for cooperation of youth NGOs, through youth meetings and the cooperation of young people as part of different projects. The article summarises the announced changes after 2013 and the expected consequences of the horizontal merging of the programmes Youth in Action and Lifelong Learning. As the consequences are believed to be negative, we call on all who care what the new generation of programmes for education and culture will be like to write down their opinions and send them to policy makers.

FOKUS

The National Youth Council of Slovenia is an umbrella association of national-level youth organisations. We spoke with the council's president Kamal Izidor Shaker, vice-president for participation Tadej Beočanin and vice-president for international cooperation Tea Jarc. They have all been important players in the field of youth work and youth policy in Slovenia for several years. In the interview, they reveal the views of the National Youth Council and their personal views on the changes to the youth policy anticipated in the EU financial framework after 2013.

V AKCIJI

In this issue, we take a look at a European and a Slovenian statistical overview of the previous and the current EU youth policy programmes. The YOUTH Programme (2000–2006) was something new for Slovenia and the number of project funding applications increased the most in 2004, when Slovenia entered the European Union, as available funds were doubled then. Its successor, the currently running Youth in Action Programme, is already well into its second half. We also present summaries and statistical data from the programme's European and national interim evaluations.

V ŽARIŠČU

In her speech in the European Parliament on 15 June, Commissioner Androulla Vassiliou described the guidelines for forming a new youth policy programme in the next financial period (2014–2020) and named it "Education Europe" in the proposal for the structure of the new financial framework on 29 June. In this issue, you can read summaries of the views of certain important players for the youth policy on the future EU youth programme after 2013: the European Parliament, Directors General for youth, the European Youth Forum and the German government. We also reveal the results of an internet survey of the European Commission on the next EU youth programme, which was conducted at the end of 2010.

REFLEKSIJE

News of the planned changes in the field of youth announced by Commissioner Androulla Vassiliou has spread quickly among all who know the Youth in Action Programme. Some of the biggest applicants shared their opinions on the matter with us.

NAPOVEDNIK

In this section, we present the European and national priority content of the Youth in Action Programme for 2012 and announce a change in the number of application deadlines (only three deadlines in 2012), changes in the way grant amounts are calculated and the (higher) amounts of available funds in 2012.

ZGODILO SE JE

The book *Mladinsko delo v teoriji in praksi* (Youth Work in Theory and Practice) published by the National Youth Council of Slovenia features a comprehensive review of the state of youth work in Slovenia. It is aimed especially at all who wish to understand the importance of youth work for an individual and the society.

INFORMACIJE

ZAVOD MOVIT

Nacionalna agencija programa MLADI V AKCIJI
Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana
Tel: 01/430 47 47
E-pošta: info@mva.si
Splet: www.mva.si

DRUGE UPORABNE SPLETNE POVEZAVE:

- Evropska komisija, program MLADI V AKCIJI:
<http://ec.europa.eu/youth>
- Izvajalska agencija za izobraževanje,
avdiovizualno področje in kulturo:
<http://eacea.ec.europa.eu>

Publikacija je narejena s pomočjo podpore Evropske komisije in Urada RS za mladino. Vsebina publikacije je izključno odgovornost avtorja in v nobenem primeru ne predstavlja stališč Evropske komisije.

Mnenja in stališča izražena v tej publikaciji ne izražajo nujno tudi mnenja Nacionalne agencije programa MLADI V AKCIJI. Slikovni material je posnet na aktivnostih, sofinanciranih s sredstvi programa MLADI V AKCIJI. Fotografije so pridobljene iz Centralne avdiovizualne knjižnice Evropske komisije, iz arhiva Nacionalne agencije ali od avtorjev tekstov in njihovih organizacij.